

2019

KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ KALEVA
VUOSIKERTOMUS

KALEVA

VAKAUTTA YLI ELÄMÄN

Sisällysluettelo

Henkivakuutus	3
Avaintietoja	4
Toimitusjohtajan katsaus	5
Tilinpäätös	9
Toimintakertomus	10
Tuloslaskelma	14
Tase	15
Rahoituslaskelma	16
Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet	17
Vakuutusmaksutulo	20
Maksetut korvaukset	20
Lisäedut	20
Kokonaisliikekulut toiminnoittain	20
Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely	21
Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero	22
Yhtiön omistamat toisten yhtiöiden osakkeet ja osuudet muissa sijoituksissa	23
Oman pääoman muutoslaskelma	25
Takuupääoman jaottelu	25
Vastuut	25
Tunnusluvut	26
Tunnuslukujen laskentakaavat	28
Tilintarkastuskertomus	29
Riskienhallinnan liitetiedot	32
Hallinto	40
Hallintoneuvosto	41
Hallintoneuvoston lausunto	42
Tilintarkastaja	42
Hallitus	43
Kalevan luottamusmiehet	44
Kalevan takuupääoman omistajat	45
Lisäedut	46
Kalevan hallituksen hyväksymät säästövakuutusten lisäetujen jakamista koskevat tavoitteet 1.1.2003 alkaen	47

Kaleva ja Sampo-ryhmän henkivakuutus

Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva ja Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö (Mandatum Life) vastaavat Sampo-ryhmän kotimaisesta henkivakuutusliiketoiminnasta.

Riskihenkivakuuttaminen sekä henkivakuutusten tarjonta säästäjä- ja sijoittaja-asiakkaille ovat olennainen osa ryhmän strategiaa.

Kaleva on erikoistunut myymään ryhmähenki- ja tapaturmavakuutuksia. Kohderyhmänä ovat Kalevan kanssa yhteistyösopimuksen tehneiden toimihenkilö- ja palkansaajajärjestöjen jäsenet

perheineen. Yhteistyösopimusten ja niiden myötä tarjottavien ryhmäkohtaisten etujen piiriin kuuluu noin 90 järjestön jäsenet perheineen. Kalevan myöntämien, hinta-laatu-suhteeltaan markkinoiden parhaiden Primus-henki- ja tapaturmavakuutusten myynnistä, hoidosta ja korvauspalvelusta vastaa If. Koko perheen henki- ja tapaturmavakuutukset voi helposti ja edullisesti ostaa myös Kalevan omasta verkkokaupasta henkivakuutuskuntoon.fi.

Lähes kaikilla Ifin ja Kalevan yhteistyöjärjestöjen jäsenillä on käytössä järjestön oma extranet-palvelu

([if.fi/järjestö](https://if.fi/jarjesto)), missä jäsenet voivat oman järjestönsä kotisivujen kautta tutustua jäsenetuihinsa. Kalevalla on vastuullaan myös ennen vuotta 1997 otetut yksilölliset riski- ja säästöhenkivakuutukset, joiden asiakaspalvelusta ja korvauspalvelusta huolehtii Mandatum Life. Keskinäisenä yhtiönä Kaleva ei kuulu Sampo-konserniin, mutta yhteistyö konserniin kuuluvien Mandatum Lifen ja Ifin kanssa on tiivistä.

Sampo Oyj:n tytäryhtiö Mandatum Life tarjoaa kattavat palvelut varallisuuden kasvattamiseen, eläkeikaan varautumiseen, yritysten henkilös-

tön sitouttamiseen sekä henkilöriskien hallintaan. Mandatum Lifen myynnissä olevia päätuote-alueita ovat sijoitussidonnaiset säästösopimukset ja ryhmäeläkkeet sekä riskivakuutukset.

Lisätietoja Kalevan liiketoiminnasta saa yhtiön kotisivuilta osoitteesta kalevavakuutus.fi.

AVAINTIETOJA

Kalevan avainluvut 2019

Milj. €	Kaleva	
	2019	2018
Vakuutusmaksutulo (omalla vastuulla)	56	54
Sijoitustoiminnan nettotuotot	76	29
Maksetut korvaukset (omalla vastuulla)	-116	-85
Vastuuelan muutos ennen lisäetuja ja tasoitusmäärän muutosta	34	65
Liikekulut	-10	-11
Vakuutustekninen tulos ennen lisäetuja ja tasoitusmäärän muutosta	41	51
Muut tuotot ja kulut	0	0
Liikevoitto	41	51
Tasoitusmäärän muutos	0	0
Lisäedut	-14	-103
Voitto ennen satunnaisia eriä, varauksia ja veroja	27	-52
Liikekustannussuhde, %	74	78
Henkilöstö keskimäärin	9	9
Vakuutustekninen vastuuelka (omalla vastuulla)	1 043	1 064
Taseen loppusumma	1 298	1 302
Arvostuserot	308	234

Yhä useampi yhteistyöjärjestömme jäsen on varautunut

Vasemmalta oikealle: markkinointikoordinaattori Elsa Silvasti, johtaja Minna Mikkonen, asiakaspäällikkö Marja-Liisa Sillanpää, tuote- ja asiakaskokemuspäällikkö Sini Rakkola, markkinointipäällikkö Jussi Lehtonen, aktuaarijohtaja Teemu Jokela, toimitusjohtaja Timo Laitinen ja asiakaspäällikkö Hannu Stark.

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS

Henkivakuutusten myynti

Vuosi	Kpl
2016	8 677
2017	9 442
2018	13 302
2019	13 772

Kotitalouksien riskit ovat kasvaneet

Tulevaisuutta ja arkea vaarantaviin riskeihin varautuminen jää useilta tekemättä. Riskit eivät kuitenkaan poistu. Tiedämme, että suomalaiset haluavat jatkaa totuttua tapaa elää ja asua, vaikka perhettä kohtaisi merkittäväkin onnettomuus. Yksi isoimmista riskeistä on kuolema.

Aktiivi-ikäinenkin voi kohdata kuoleman. 15–64-vuotiaita suomalaisia kuoli vuonna 2018 yhteensä 7 827. Valtaosa kuolee sairauksiin, tapaturmien aiheuttamien kuolemien osuus on pieni, alle 10 %.

Perheen huoltajan kuoleman yksi seuraus on käytettävissä olevien tulojen pienentyminen. Se aiheuttaa ongelmia asumiseen ja lainojen hoitoon, arjen rutiineihin ja niihin liittyviin kuluihin. Kalevan tekemän tutkimuksen mukaan yli 70 % vastaajista pitää tärkeänä, että perheen elintaso säilyisi, jos hän itse kuolisi. Yli 70 % on myös arvioinut, että puolison kuolema laskisi elintaso. 40 % uskoo, että se johtaisi pakkomuuttoon.

Useiden perheiden taloudelliset riskit ovat suuret. 79 %:lla kotitalouksista, joissa on kaksi 35–44-vuotiaasta huoltajaa ja lapsia, on asuntovelkaa. Suurin keskimääräinen asuntovelka, 152 000 euroa, on hieman nuoremmilla perheillä.

Kalevalle on tärkeää tutkia ja viestiä näistä riskeistä. Kaikista tärkeintä on tarjota vakuutuksia, joilla suomalaiset perheet pystyvät varautumaan tilan-

teisiin, jos riski toteutuu ja huoltaja kuolee. Monella perheellä riski on kattamatta. Suurin syy vakuuttamatta jättämiseen on, että asia ei ole tullut mieleen. Enemmän ja parempaa viestintää siis tarvitaan.

Kalevan yhteistyöjärjestöjen jäsenistä yhä useampi varautui

Kalevan viestintä yhteistyöjärjestöjen kanssa saavutti hyvin jäsenistön. Viestinnässä ja markkinoinnissa kaikkien kanavien toisiaan tukeva käyttö on tärkeää – julkinen media ja järjestömediat tukevat toisiaan, sekä digitaalista että perinteistä mediaa tarvitaan asiakaskunnan saavuttamiseksi. Vaativista aiheista puhuttaessa myös puhelinkeskusteluille ja kohtaamisille on tarve.

Kaiken tämän tuloksena henkiturvien myynti kasvoi, uusia turvia myytiin 13 772 kappaletta. Nykyiset asiakkaat myös pitivät olemassa olevat turvansa voimassa aiempaa pidempään, joten henkiturvien kanta kasvoi yli 5 %:lla. Asiakkaat osasivat yhä paremmin arvioida riskiensä kattamiseen tarvittavan turvan tason. Otettujen turvien koko kasvoi 5 % ja kattaa aikaisempaa paremmin kotitalouden taloudelliset riskit. Kokonaisuudessaan summa, jolla Kaleva turvasi vuoden 2019 lopussa suomalaisten henkiä oli 10 miljardia euroa.

Asiakkaista pidetään huolta

Asiakkaan ja henkivakuutusyhtiön suhde on pitkä, kymmeniä vuosia. Tämän suhteen aika-

na useat asiat muuttuvat – asiakkaan oma tilanne, teknologia, sijoituksiin vaikuttava markkina ja vakuuttamista koskeva sääntely. Olemme keskustelleet näistä aiheista asiakkaidemme kanssa ja pohtineet yhdessä, kuinka muutaman vuoden aikana toteutuneet sääntelyn muutokset vaikuttavat heidän vakuutuksiinsa. Asiakkaillemme on tärkeää, että vakuutuksen korvaukset ja säästöt ovat käytettävissä silloin, kun tarve on suurin ja että ne maksetaan juuri heille, joille turva on suunniteltu. Vakuutussopimuksen elinkaaren aikana tapahtuvat useat sääntelyn muutokset vaativat asiakkaita reagoimaan tarkasti, jotta alkuperäinen ajatus vakuutuksen tarkoituksesta pysyy kunnossa. Muutoksista huolimatta Kalevan tehtävä on hoitaa sopimukseen liittyvät velvoitteet yli vuosikymmenten sopimuksen päättymiseen asti.

Vakuutussäästöjen määrä vuoden 2019 lopussa oli 421 miljoonaa euroa. Kalevan lisäetuperiaatteiden mukaisen säästövakuutuksiin liittyvän terminaali-bonuksen vastuun määrä oli 451 miljoonaa euroa. Asiakkaiden kuoleman tai tapaturman varalle otta- malle vakuutuksille lisäetu oli maksualennus tai korvaussumman korotus.

Kalevan vastuullisuuden ytimenä ”Ruumiillinen ja taloudellinen hyvinvointi päämäärämme”

Kalevan perustehtävä tiivistyy henkilökunnan 111 vuotta sitten lahjoittaman Kalevan Mal-

Sijoitustoiminnan tuotto

10,1%

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS

jan kylkeen kaiverretussa tekstissä ”Ruumiillinen ja taloudellinen hyvinvointi päämäärämme”. Pidämme huolta asiakkaidemme taloudellisesta turvallisuudesta tilanteissa, joissa tarve on suurin ja kannustamme yhteistyökumppaneidemme kanssa myös fyysisen hyvinvoinnin ylläpitämiseen ja parantamiseen. Pitkäjänteisesti.

Hyvän hallintotavan kehittäminen on osa tätä työtä. Sitä teemme muun muassa laatimalla toimintaa ohjaavia politiikkoja, luomalla toimintamalleja ja kehittämällä riskienhallintaa sekä tarkastamalla säännöllisesti niiden toteutumista. Tärkeä osa-alue on Kalevan sijoitustoiminnan vastuullisuus, jota ohjaamme arvioimalla yksittäisten sijoituskohteiden vastuullisuutta ja mittaamalla sijoitussalkun hiilijalanjälkeä. Lisäksi toimimme YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteiden ja Global Compact -aloitteen mukaisesti.

Yhtiön tuloksen osa-alueet hyvässä kunnossa

Sijoitustoiminnan tuotto vuodelta 2019 oli 10,1 %. Kalevan osakesijoitukset tuottivat hyvin. Markkinakehityksen lisäksi tuottoa kasvattivat yksittäisten Kalevan omistamien osakkeiden lunastukset pois pörssistä. Myös korkosijoitukset tuottivat hyvin. Merkittävä syy oli korkotason lasku aiempia vuosia alhaisemmaksi. Tästä syystä odotus korkosijoitusten tuleville tuotoille on maltillinen. Kaleva varautui erit-

täin alhaisen korkotason jatkumiseen kasvattamalla vastuuelkaansa sisältyvää ns. korkotäydennystä.

Kuoleman ja tapaturmariskien kattamiseksi maksetut vakuutusmaksut ylittivät maksetut korvaukset. Riskiliikkeen tulos oli 9,5 miljoonaa euroa.

Toiminnan kulujen kattamiseksi kerätyt maksut ylittivät kulut 4,3 miljoonalla eurolla, ja kulut olivat 2,8 % edellisvuotta alhaisemmat.

Kalevan vakavaraisuus säilyi hyvällä tasolla. Vakavaraisuus on noin 3,6-kertainen suhteessa vaadittuun tasoon. Kalevalla on siten hyvä kyky kestää talouden ja sijoitusmarkkinan vaihteiluita.

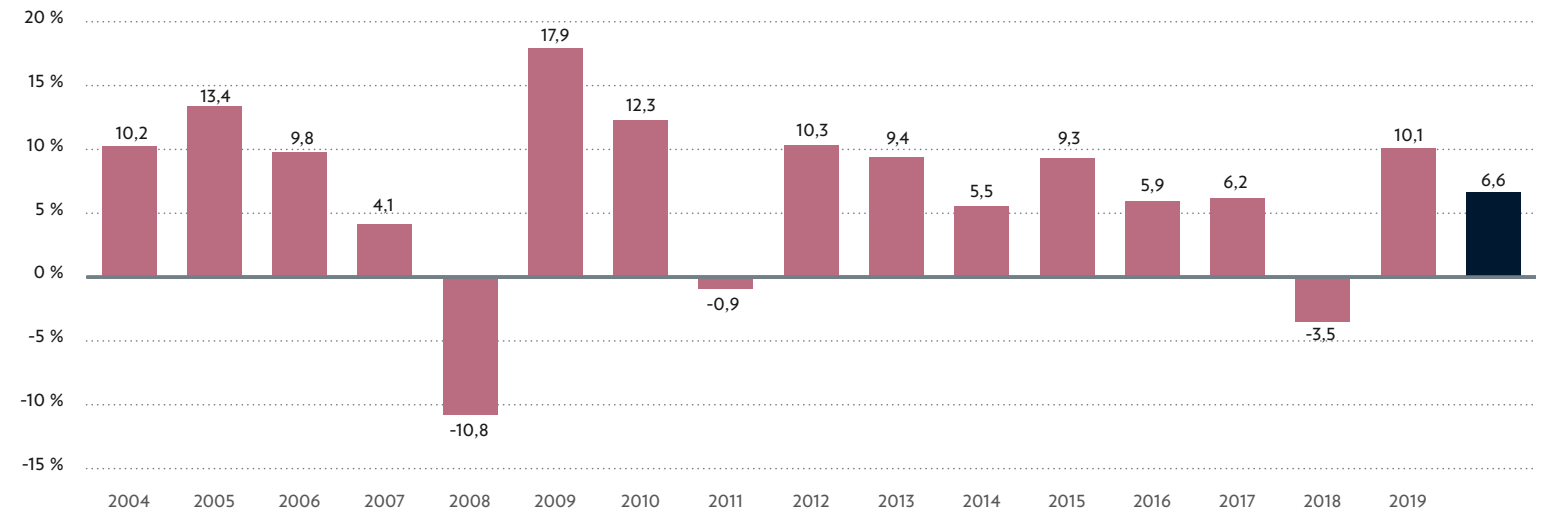
Yhteistyö keskeistä

Yhteistyö on onnistunutta silloin, kun se tuottaa osapuolille enemmän hyötyjä kuin yksin tekeminen.

Uusien asiakkaiden hankkimisessa yhteistyö paikansaajajärjestöjen kanssa on Kalevan toimintamallin ydin. Vain näiden järjestöjen jäsenillä käytettävissä oleva henki- ja tapaturmavakuutus on tärkeä. Yhteistyössä toteutetun viestinnän ja markkinoinnin merkitys kasvaa vuosi vuodelta isommaksi.

If tuo Kalevan myyntiin ja asiakaspalveluun suuren toimijan kyvyn palvella asiakkaita tehokkaasti.

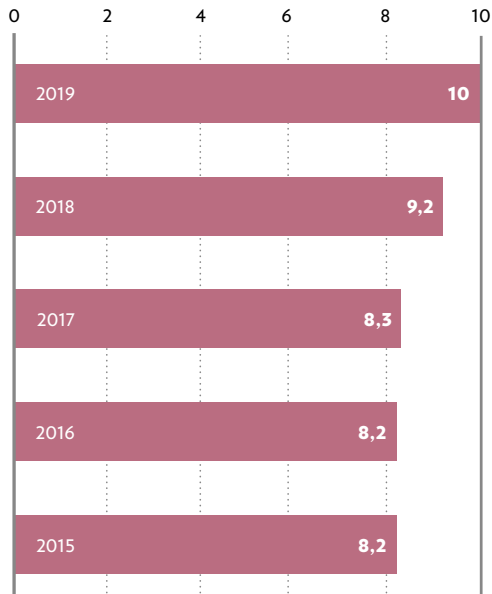
Kalevan sijoituskannan tuotto 2004–2019 (käyvin arvoin)

● Tuotto-% ● Annualisoitu tuotto 2004–2019 on 6,6 %

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS

Henkivakuutuskannan riskisummien kehitys (mrd€)

Vuoden 2019 päättyessä Kalevan vastuulla on suomalaisten henkivakuutuksia 10 miljardin edestä.

Toimintavuoden aikana yhteistyömme sujui mainiosti, erityisesti lfin franchising-yrittäjät paransivat tuloksiaan erittäin ammattimaisesti.

Asiakaspalvelu suljetun vakuutuskannan ja yhtiön hallinnon osalta toteutetaan yhteistyössä Mandatum Lifen kanssa. Sijoitustoiminnassa Sampo-konsernin osaaminen tuo merkittäviä etuja.

Kaiken kaikkiaan onnistunut vuosi

Kaleva keskittyi perustehtäväänsä, suomalaisten perheiden taloudellisen hyvinvoinnin varmistamiseen. Asiakaspalautteen ja lukujen perusteella onnistuimme siinä hyvin. Tulevaisuuden osalta ajatus on sama – keskitymme siihen, minkä osaamme.

Toki ympäristön muutokset vaativat ennakkointia. Menestymme parhaiten silloin, kun ydintoiminta on kunnossa ja teemme sen rinnalla uusia keinoja hallitusti.

Kiitos kaikille asiakkaille, yhteistyökumppaneille ja kalevalaisille. Kanssanne on miellyttävä työskennellä.

Helsingissä, maaliskuu 2020

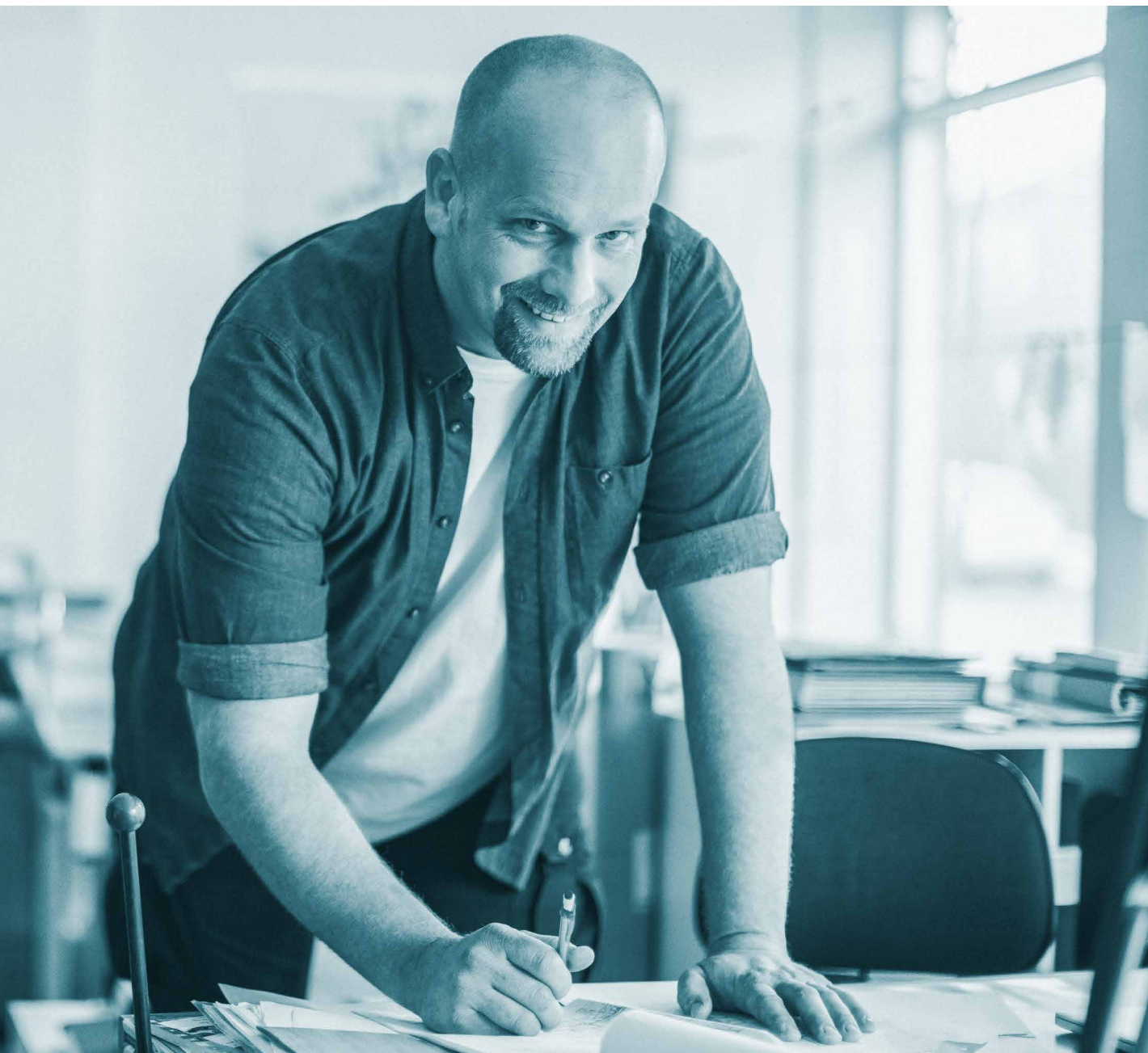
Timo Laitinen
toimitusjohtaja

”

**Yhteistyö on onnistunutta silloin,
kun se tuottaa osapuolille enemmän hyötyjä
kuin yksin tekeminen.**

Tilinpäätös 2019

Toimintakertomus

Kaleva-konsernin rakenne

Keskinäisen Vakuutusyhtiön Kalevan konserniin kuului 31.12.2019 emoyhtiön lisäksi viisi suomalaista asunto- ja kiinteistöyhtiötä tytäryhtiöinä.

TOIMINNAN TULOS

Vakuutusmaksutulo

Kalevan kokonaismaksutulo oli kertomusvuonna 56 miljoonaa euroa (53,5), josta yksilöllisen henkivakuutuksen osuus oli 22,5 miljoonaa euroa (22,3) ja muun kuin työntekijäin ryhmähenkivakuutuksen osuus 33,5 miljoonaa euroa (31,1). Koko Kalevan maksutulo liittyy laskuperustekorolliseen liikkeesen tai riskihenkivakuutuksiin.

Toiminnan painopistealueella eli palkansaaja- ja toimihenkilöjärjestöjen ryhmätuvakuuttajana Kalevalla on vahva asema. Yhteistyöjärjestöjen jäsenille ja heidän perheenjäsenilleen räätälöidyn Primus-henkivakuutuksen myynti kasvoi. Uusia henkivakuutusmyyjiä noin 13 800 kappaletta. Myyjien turvien keskimääräinen turvasumma kasvoi 5 % ja henkivakuutuksen kannan koko yli 5 %

Sijoitustoiminta

Kalevan sijoituskannan markkina-arvo oli vuoden 2019 päättyessä 1 424 miljoonaa euroa (1 411). Sijoituksista 58 prosenttia (59) oli korkosijoituksia, lainoja ja talletuksia, 33 prosenttia (31) osakkeita, sekä 9 prosenttia (10) kiinteistö-, pääomarahastosekä vaihtoehtoisia sijoituksia. Sijoituskannan jakautuma oli sijoitussuunnitelmassa asetetun tavoitetilan mukainen.

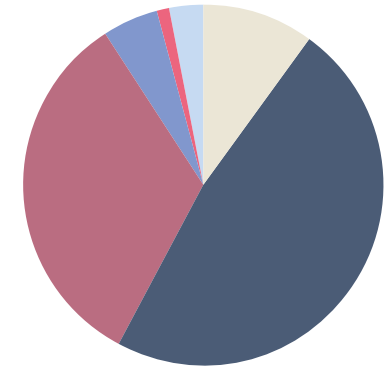

Kertomusvuoden päättyessä ulkomaisten sijoitusten osuus Kalevan sijoituskannasta oli 65 prosenttia (65). Sijoituksista 26 prosenttia (20) oli tehty euromaihin. Osakkeista ulkomaisten sijoitusten osuus oli 57 prosenttia (51) ja korkosijoituksista 74 prosenttia (80). Muita kuin euromääräisiä sijoituksia oli vuoden 2019 päättyessä 374

miljoonaa euroa (621). Tästä 85 prosenttia (89) oli suojattu valuuttakurssiriskiltä terminoimalla ja optiostrategioilla.

Sijoitusten arvostuserot olivat tilivuoden päättyessä 308 miljoonaa euroa (234), joista 268 miljoonaa euroa (220) liittyi osakkeisiin.

Kalevan sijoituskanta 31.12.2019 1 424 milj. €

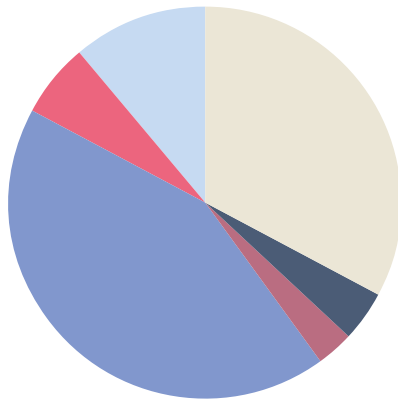

Rahamarkkinasijoitukset ja kassavarat	10 %
Yritysten joukkovelkakirjalainat, rahastot ja lainat	48 %
Osakkeet	33 %
Kiinteistöt	5 %
Pääomasijoitukset	1 %
Riskirahastot	3 %

Kalevan korkosalkun duraatio nousi kertomusvuoden aikana 2,9 vuoteen (2,6). Korkosalkun ns. juokseva tuotto laski 2,5 prosenttiin (2,9).

Korkosalkussa luottoriskillisten sijoitusten määrä ja osuus laskivat. Vuoden 2019 päättyessä näiden sijoitusten osuus oli 83 prosenttia (89) korko-

TILINPÄÄTÖS

Kalevan vastuuelka
31.12.2019

Yksitysoptimi	33 %
Yritysoptimi	4 %
Perinteinen henkivakuutus	3 %
Terminalibonusvastuu	43 %
Muu vastuuelka	6 %
Korkotäydennys	11 %

sijoituksista. Luottoriskillisten sijoitusten pääpaino on edelleen pohjoismaisten yritysten ja pankkien liikkeeseen laskemissa lainoissa. USD-määräisten korkosijoitusten houkuttelevuus on pienentynyt USD-korkojen nousun ja valuuttasuojauksustannuksen kasvun myötä, minkä johdosta näiden sijoitusten osuutta korkosalkussa pienennettiin. Rahamarkkinasijoitusten määrä ja osuus kasvoivat, pääasiassa luottoriskillisten sijoitusten vähentymisen seurauksena ja vuoden 2019 lopussa rahamarkkinasijoitusten osuus korkosijoituksista oli 17 prosenttia (11).

Kalevan suorien kiinteistösisjoitusten käypä arvo vuoden 2019 lopussa oli 53 miljoonaa euroa (55). Lisäksi kiinteistörahastoihin oli sijoitettuna 20 miljoonaa euroa (20). Koko kiinteistösisjoitussalkun tuotto arvonnmuutokset ja myyntivoitot mukaan lukien oli 1,0 prosenttia (5,2).

Vuoden 2019 päättyessä Sampo Oyj oli 104 miljoonan euron (103) markkina-arvolla Kalevan ylivoimaisesti suurin osakeomistus ja yksittäinen sijoitus.

Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmalla oli 76,4 miljoonaa euroa (28,6). Tuottoihin sisältyy myyntivoittoa 47,7 miljoonaa euroa (18,3), osinkotuottoja 26,2 miljoonaa euroa (31,1) sekä arvonalennusten palautuksia 12,0 miljoonaa euroa (2,6). Vuoden 2019 sijoitustoiminnan kuluihin sisältyy arvonalennuksia, poistoja ja myyntitappioita 10,4 miljoonaa euroa (30,4).

Kalevan sijoituskannan tuotto oli 10,1 prosenttia (-3,5) käyvin arvoin laskettuna. Keskimääräiselle sitoutuneelle pääomalle tuotoksi muodostui myös 10,1 prosenttia (-3,5).

Vastuuelka, asiakashyvitykset

Kalevan vastuuelka oli kertomusvuoden päättyessä 1 043 miljoonaa euroa (1 064), josta korvausvastuun osuus oli 42 miljoonaa euroa (40). Vastuuelka on laskettu samaa 4,5 prosentin korkoa käyttäen kuin vakuutusmaksut, paitsi vuosina 2020 - 2025, joiden osalta vastuuelka on laskettu 0,0 %:n diskonttauskorolla. Tästä aiheutunut vastuuelan kasvu sisältyy vakuutusmaksuvastuuseen omana eränään, korkotäydennysvastuuna, ja on suuruudeltaan 114 miljoonaa euroa (72). Vakuutusmaksuvastuuseen on varattu säästövakuutusten päättyessä maksettavia lisäetuja (ns. terminaalibonusjärjestelmä) varten 451 miljoonaa euroa (488).

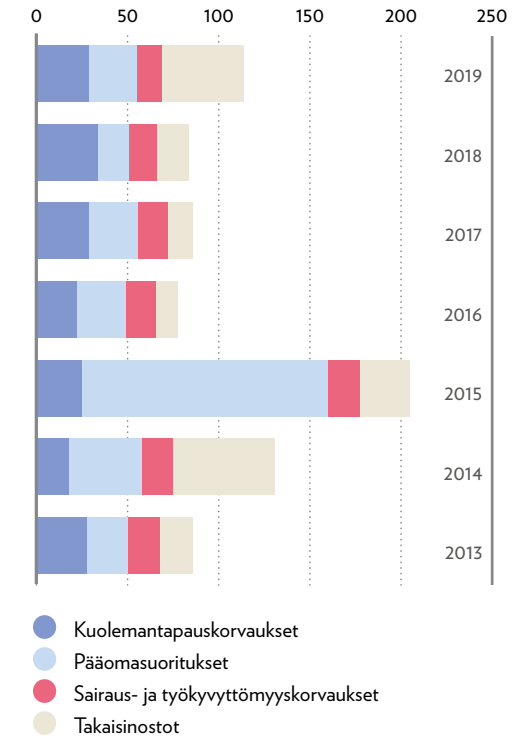
Vakuutussäästöille ei vuodelta 2019 annettu asiakashyvitystä. Myös jatkossa asiakashyvitysten jakaminen on epätodennäköistä. Lisäedut sijoitustoiminnan perusteella annetaan pääsääntöisesti terminaalibonusjärjestelmän kautta.

Korvauskulut

Kalevan korvauskulut olivat yhteensä 117,5 miljoonaa euroa (85,6). Takaisinostojen osuus maksetuista korvauksista oli 44,6 miljoonaa euroa (18,0).

Maksettuihin korvauksiin sisältyy säästövakuutusten lisäetujärjestelmän mukaisia vakuutuksen päättyessä määräytyviä lisäetuja yhteensä 37,8 miljoonaa euroa (31,0). Lisäeduista noin 15 miljoonaa euroa maksettiin sopimuksen mukaan erääntyneille säästösommille.

Riskiliikkeen tulos oli hyvä. Toteutuneen korvausmenon suhde perittyyn riskimaksutuloon oli vuonna 2019 noin 77 % prosenttia (73 %). Korvausmeno kasvattavat kuolintapaussummien lisäedut ja

Kalevan maksetut korvaukset,
milj. €

●	Kuolemantapauskorvaukset
●	Pääomasuoritukset
●	Sairaus- ja työkyvyttömyyskorvaukset
●	Takaisinostot

TILINPÄÄTÖS

riskituloa vähentävät lisäetuina annetut alennukset. Sairaus- ja työkyvyttömyyskorvauksia maksettiin yhteensä 14,1 miljoonaa euroa (14,5) ja kuolemantapauskorvauksia 28,6 miljoonaa euroa (34,3).

Liikekulut, henkilöstö

Tuloslaskelmaan kirjatut liikekulut olivat 9,6 miljoonaa euroa (10,5). Oikeamman kuvan kustannuskehityksestä saa, kun edellä oleviin lukuihin lisätään korvauskuluihin kirjattavat korvausten käsittelykulut. Näin lasketut liikekustannukset olivat 12 miljoonaa euroa (12,5).

Kalevan palveluksessa oli vuonna 2019 keskimäärin 9 henkilöä (9) kokoaikaisiksi työntekijöiksi muunnettuna.

Vakuutuksista perityt kustannuserät riittivät hyvin kattamaan toiminnasta aiheutuneet liikekulut. Liikekustannussuhde oli kertomusvuonna 73,9 prosenttia (77,7). Nykyisen laajuksella liiketoiminnalla myös pidemmällä aikavälillä Kalevan kustannusliikkeen arvioidaan olevan ylijäämäinen.

Tulos ja vakavaraisuus

Emoyhtiön tilikauden tulos oli 26,6 miljoonaa euroa (-52,6). Tilikautena maksetut tai varatut lisäedut pienensivät emoyhtiön tulosta 14 miljoonalla eurolla (103). Kokonaistulos käyvin arvoon oli 114,4 miljoonaa euroa (-30,7).

Emoyhtiö teki tilinpäätöksessä suunnitelman mukaiset poistot, kuitenkin enintään elinkeinoverolain sallimat enimmäispoistot. Tehdyt poistot olivat yhteensä 0,4 miljoonaa euroa. Poistoero ja samalla

myös varausten kokonaismäärä oli tilinpäätöksessä 0,8 miljoonaa euroa.

Kalevan vakavaraisuus säilyy vahvana myös 1.1.2016 käyttöön tulleessa Solvenssi II -vakavaraisuuskehikossa. Solvenssi II:n asettama vakavaraisuusvaade on noin 90 m€ ja omat varat noin 330 m€ standardikaavalla laskettuna. Kaleva ei sovelta laskennassaan vastuuvulkaan liittyviä siirtymäsäännöksiä. Kaleva soveltaa Solvenssi II:n mahdollistamaa osakkeiden pääomavaatimuksen siirtymäsääntöä osakeriskin laskennassa (siirtymäsäännös on voimassa 2023 saakka). Vakavaraisuusvaade ilman osakkeiden siirtymäsääntöä olisi noin 95 m€.

Kalevan taseen loppusumma oli 1 298 miljoonaa euroa (1 302) ja oma pääoma 243 miljoonaa euroa (217).

Tulevaisuuden näkymät

Kalevan toiminta myynnissä painottuu palkansaaja- ja toimihenkilöjärjestöjen ryhmäetuvakuutuksiin. Järjestöjen jäsenille räätälöidyn tuotteen, Primuksen, myynnin uskotaan jatkuvan vilkkaana myös alkaneena vuonna. Erityisesti Internetin kautta tapahtuva myynti kasvattaneen osuuttaan merkittävästi lähivuosina.

Kalevan Primuksessa hinnoittelussa otetaan huomioon kunkin ammatti- ja toimihenkilöjärjestön vahinkokehitys. Vähintäänkin suuntaa antavan ammatin ja iän perusteella Kaleva pystynee myös jatkossa tarjoamaan alan edullisimpia henkilövakuutuksia yhteistyöjärjestöjensä jäsenille.

Kalevan vahva vakavaraisuusasema, kustannustehokas toimintamalli sekä hyvä sijoituskanta mahdollistanevat yhtiön harjoittaman liiketoiminnan menestyksekkään hoitamisen myös tulevaisuudessa.

Riskienhallinta

Kalevan riskit muodostuvat markkinariskeistä, luottoriskeistä, vakuutusteknisistä riskeistä, erilaisen sisäisten prosessien riskeistä eli operatiivisista riskeistä, juridisista ja compliance-riskistä, maine- ja liiketoimintariskeistä sekä regulaatorisista riskeistä.

Yhtiön hallitus hyväksyy vuosittain koko yhtiön riskejä käsittelevän riskienhallintasuunnitelman, jonka laajuus on määritelty muun muassa Finanssivalvonnan määräyksissä. Riskienhallintasuunnitelmaan liittyy kiinteästi toiminnan jatkuvuuden varmistamiseksi laadittu jatkuvuussuunnitelma, jota ylläpidetään ja testataan säännöllisesti. Jatkuvuussuunnitelma sisältää myös poikkeusolojen varautumissuunnitelman.

Riskeistä ja riskienhallinnasta on laadittu tilinpäätöksen liitetieto, jossa on selvitetty Kalevan riskienhallinnan yleiset periaatteet, riskienhallinnan vastuu ja valvonta, organisointi sekä prosessit ja riskit.

Kaleva teki ORSA:n (oma riski- ja vakavaraisuusarvio) tilanteesta 30.9.2019 Vakuutusyhtiölain vaateiden mukaisesti. Tämän arvion perusteella yhtiön valitsemaan liiketoimintastrategiaan ei liity sellaisia riskejä, jotka vaarantaisivat yhtiön vakavaraisuutta.

Korvauskulut
117,5
milj. euroa

**Solvenssisuhde =
Solvenssi II:n Omat varat
jaettuna Solvenssi II:n
vakavaraisuusvaatimuksella**

Päivämäärä	Solvenssisuhde
1.1.2016	387 %
31.12.2016	403 %
31.12.2017	436 %
31.12.2018	443 %
31.12.2019 arvio	365 %

Yhtiön hallinto

Varsinaisessa yhtiökokouksessa 24.4.2019 hallintoneuvoston jäsenmääräksi vahvistettiin 25. Erovuoroisista hallintoneuvoston jäsenistä valittiin uudelleen **Matti Bergendahl, Tommi Grönholm, Timo Korpijärvi, Heidi Nieminen** ja **Jore Tilander**. Hallintoneuvoston uusiksi jäseniksi valittiin **Minea Pyykönen, Riitta Uusi-Esko, Sami Itani** ja **Jonne Rinne**.

Kaikkien valittujen toimikausi kestää vuoden 2022 pidettävän varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen asti.

Hallintoneuvosto valitsi ylimääräisessä kevätkokouksessaan 25.4.2019 hallituksen uudeksi jäseneksi **Suvi Hintsasen** 25.4.2019 eronneen Pekka Pajamon tilalle tämän jäljellä olevaksi toimikaudeksi vuoden 2021 loppuun saakka. Hallintoneuvosto valitsi 4.11.2019 pitämässään kokouksessa puheenjohtajakseen **Antti Palolan** ja varapuheenjohtajaksi **Pekka Piispasen** seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen jälkeen pidettävään vaaliin saakka. Hallintoneuvosto päätti samaisessa kokouksessa hallituksen jäsenten lukumääräksi viisi. Erovuorossa olleet hallituksen jäsenet **Ilkka Tomperi** ja **Timo Harju** valittiin uudelleen kolmivuotiskaudeksi 2020-2022.

Hallituksen jäseninä toimivat koko kertomusvuoden ajan **Petri Niemisvirta** puheenjohtajana sekä **Ilkka Tomperi, Timo Harju** ja **Jari Sokka. Pekka Pajamo** toimi hallituksen varapuheenjohtajana 25.4.2019 saakka ja Ilkka Tomperi tämän jälkeen 25.4.2019 lähtien. Suvi Hintsanen toimi uutena hallituksen jäsenenä 25.4.2019 lähtien.

Yhtiön toimitusjohtajana vuonna 2019 on toiminut **Timo Laitinen**.

**Kalevan vahva vakavaraisuusasema,
kustannustehokas toimintamalli sekä hyvä
sijoituskanta mahdollistanevat yhtiön harjoittaman
liiketoiminnan menestyksekkään hoitamisen
myös tulevaisuudessa.**

HALLITUKSEN VOITONJAKOEHDOTUS

Keskinäisen Vakuutusyhtiön Kalevan jakokelpoinen vapaa oma pääoma oli tilinpäätöksessä 234 370 611,76 euroa. Hallitus ehdottaa, että yhtiön tilikauden voitto 26 597 906,85 euroa siir-

retään varmuusrahastoon. Lisäksi ehdotetaan, että takuupääomalle maksetaan korkoa 840 000,00 euroa.

Jos ehdotus hyväksytään, yhtiön rahastot ovat seuraavat:

Takuupääoma	euroa	8 409 396,32
Pohjarahasto	euroa	168 187,93
Varmuusrahasto	euroa	233 388 301,40
Muut rahastot	euroa	142 310,36
Rahastot yhteensä	euroa	242 108 196,01

Tuloslaskelma

1 000 euroa	2019	2018
Vakuutustekninen laskelma		
Vakuutusmaksutulo		
Vakuutusmaksutulo	56 001	53 523
Jälleenvakuuttajien osuus	-183	-171
	55 818	53 352
Sijoitustoiminnan tuotot	124 853	129 295
Korvauskulut		
Maksetut korvaukset	-116 145	-85 413
Korvausvastuun muutos	-1 393	-173
	-117 538	-85 586
Vakuutusmaksuvastuun muutos	21 781	-37 985
Liikekulut	-9 630	-10 529
Sijoitustoiminnan kulut	-48 406	-100 722
Vakuutustekninen tulos	26 879	-52 176
Muu kuin vakuutustekninen laskelma		
Tilinpäätössiirrot		
Poistoeron muutos	97	206
Tuloverot	-377	-679
Tilikauden voitto / tappio	26 598	-52 649

Tase

1 000 euroa	2019	2018
VASTAAVAA		
Aineettomat hyödykkeet		
Muut pitkävaikutteiset menot	460	470
	460	470
Sijoitukset		
Kiinteistösijoitukset		
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	20 257	22 513
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	11 385	12 215
	31 642	34 728
Muut sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	417 464	406 200
Rahoitusmarkkinavälineet	667 516	735 405
	1 084 980	1 141 604
	1 116 622	1 176 333
Saamiset		
Muut saamiset	11 083	15 307
	11 083	15 307
Muu omaisuus		
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	1	2
Muut aineelliset hyödykkeet	52	52
	53	54
Rahat ja pankkisaamiset	164 691	103 121
	164 745	103 175
Siirtosaamiset		
Korot ja vuokrat	5 372	6 363
Muut siirtosaamiset	23	101
	5 396	6 464
	1 298 306	1 301 748

1 000 euroa	2019	2018
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Takuupääoma	8 409	8 409
Pohjarahasto	168	168
Muut rahastot		
Varmuusrahasto	207 630	261 119
Hallituksen käyttövarat	142	142
Tilikauden voitto	26 598	-52 649
	242 948	217 190
Tilinpäätössiirtojen kertymä		
Poistoero	820	917
	820	917
Vakuutustekninen vastuuvélka		
Vakuutusmaksuvastuu	1 001 714	1 023 496
Korvausvastuu	41 623	40 230
	1 043 337	1 063 726
Velat		
Ensivakuutustoiminnasta	116	126
Jälleenvakuutustoiminnasta	190	185
Muut velat	6 365	6 633
	6 672	6 944
Siirtovelat		
	4 529	12 971
	1 298 306	1 301 748

Rahoituslaskelma

1000 euroa	2019	2018
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		
Voitto (tappio) varsinaisesta toiminnasta / voitto (tappio) ennen satunnaisia eriä	26 879	-52 176
Oikaisut		
Vakuutusteknisen vastuuvelan muutos	-20 388	38 158
Sijoitusten arvonalentumiset ja arvonorotukset	-4 763	18 740
Realisoitumattomat kurssivoitot / -tappiot	7 509	-3 048
Suunnitelman mukaiset poistot	319	415
Muut oikaisut	-34 855	4 804
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	-25 300	6 894
Käyttöpääoman muutos		
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys (-) / vähennys (+)	5 291	-11 558
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+) / vähennys (-)	-6 910	1 083
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	-26 920	-3 581
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	-9 899	-14 270
Maksetut välittömät verot	-377	-679
Rahavirta ennen satunnaisia eriä	-37 196	-18 530
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA	-37 196	-18 530
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investoinnit sijoituksiin (pl. rahavarat)	495 560	-301 744
Luovutustulot sijoituksista (pl. rahavarat)	-395 844	222 138
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden sekä muun omaisuuden investoinnit ja luovutustulot (netto)	-110	-259
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	99 606	-79 865
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Maksetut osingot / takuupääoman korot ja muu voitonjako	-840	-840
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-840	-840
RAHAVAROJEN MUUTOS		
Rahavarat tilikauden alussa	103 121	202 356
Rahavarat tilikauden lopussa	164 691	103 121
	61 570	-99 235

Rahavirtalaskelman erät eivät ole suoraan johdettavissa taseista mm. valuuttakurssimuutosten takia.

Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Tilinpäätös on laadittu noudattaen vakuutusyhtiölakia, Sosiaali- ja terveysministeriön vakuutusyhtiön tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä antamaa asetusta sekä Finanssivalvonnan antamia määräyksiä ja ohjeita. Tilinpäätöksessä noudatetaan osakeyhtiö- ja kirjanpitolain säännöksiä ja kirjanpitoasetusta siten kuin vakuutusyhtiölaissa ja STM:n asetuksessa säädetään.

Konsernitilinpäätös ja osakkuusyriyten yhdisteleminen

Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kalevan tytäryhtiöitä ja osakkuusyriyksiä ei ole yhdistelty konsernitilinpäätökseen. Yhdisteleminen on jätetty tekemättä KPL 6 luvun 3 §:n ja 12 §:n nojalla, sillä yhdisteleminen ei ole tarpeen oikean ja riittävän kuvan antamiseksi konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Koska tällöin konsernitilinpäätös ei poikkea emoyrityksen tilinpäätöksestä, ei yhtiö vuodesta 2012 lähtien laadi erillistä konsernitasetta ja -tuloslaskelmaa eikä konsernin liitetietoja ja rahoituslaskelmaa. Liitetiedot tytär- ja osakkuusyriyksistä ovat KPA 4 luvun 3 §:n mukaiset.

Ulkomaanrahan määräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset saamiset, saamisluonteiset sijoitukset, ja velat on muutettu Euroopan Keskuspankin tilinpäätöspäivänä noteeraamaan keskikurssiin. Muut sijoitukset on arvostettu hankintahetken valuuttakurssiin tai sitä alempan tilinpäätöspäivän kurssiin, lukuun ottamatta sijoitusomaisuusluonteisia osakkeita, joiden arvostamisessa ei ole eroteltu valuuttakurssin ja markkina-arvon vaikutusta. Saamisten ja sijoitusten valuuttakurssierot esitetään sijoitustoiminnan erissä muut tuotot ja kulut muista sijoituksista.

Arvostus ja jaksotus

Hankintameno sisällytetään hankinnasta ja valmistuksesta aiheutuneet muuttuvat menot.

Aineettomat hyödykkeet ja kalusto esitetään taseessa suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennettyyn hankintameno. Muina pitkävaikutteisina menoina on aktivoitu mm. itse tehtyjä atk-järjestelmiä sekä vuokrahuoneistojen perusparannuksia.

Kiinteistöosakkeet esitetään taseessa hankintameno tai sitä alempan käypään arvoon. Rakennukset ja rakennelmat esitetään suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennety hankintameno tai sitä alemman käyvän arvon suuruusina. Sijoituksista aiemmin tehdyt arvonalennukset palautetaan käyvän arvon noustessa tulosvaikutteisesti enintään alkuperäiseen hankintameno. Käyttöomaisuusluonteisten kiinteistöisjoitusten arvonalennusten kirjaaminen perustuu niiden olennaisuuteen ja pysyvyyteen. Joidenkin kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden kirjanpitoarvoihin sisältyy aikaisempi vuosina tehtyjä arvonorotuksia.

Sijoitusomaisuusluonteiset osakkeet ja osuudet esitetään taseessa hankintameno tai sitä alemman käyvän arvon määräisenä. Hankintameno laskeaan keskihintaa käyttäen. Aikaisemmin tehdyt arvonalennukset palautetaan osakkeiden ja osuuk-

sien arvoon siltä osin kuin käypä arvo ylittää kirjanpitoarvon. Käyttöomaisuusluonteiset osakkeet ja osuudet esitetään hankintahinnassaan tai sitä alemmassa käyvässä arvossa, jos arvonalentumista pidetään pysyvänä.

Rahoitusmarkkinavälineitä ovat joukkovelkakirjalainat ja muut rahamarkkinainstrumentit. Ne esitetään taseessa pääsääntöisesti hankintameno määräisinä. Rahoitusmarkkinavälineiden nimellisarvon ja hankintameno välinen erotus jaksotetaan korkotuottoihin vastaeränä niiden hankintameno. Korkotuotot jaksotetaan efektiivisen koron menetelmällä sopimuksen juoksuajalle. Tällä menetelmällä korkotuotot jaksotetaan rahoitusinstrumentin juoksuajalle tasaisesti suhteessa instrumentin taseessa olevaan pääomaan. Jaksotettua hankintamenoa alennetaan vain muilla kuin yleisen korkotason vaihtelusta johtuvilla arvonalentumisilla ja arvonalennukset palautetaan, mikäli rahoitusmarkkinavälineen käypä arvo myöhemmin nousee yli alennettun hankintameno, enintään alkuperäiseen hankintameno saakka.

Saamiset ja saamisluonteiset sijoitukset esitetään nimellisarvossa tai sitä alemmassa käyvässä arvossa. Saamisluonteisten sijoitusten pääomiin liittyvät luottotappiot käsitellään arvonalentumisina.

Johdannaisopimukset arvostetaan tilinpäätöspäivän käypään arvoon. Kirjanpidollisesti ei-suojaavan johdannaisopimuksen käyvän arvon ja sitä korkeamman kirjanpitoarvon/sopimuskurssin negatiivinen erotus kirjataan kuluksi.

Sijoitusomaisuusluonteisten sijoitusten arvonorotukset ja niiden oikaisu kirjataan tulosvaikutteisesti ja esitetään omana rivinä sijoitustoiminnan nettotuotoissa. Käyttöomaisuusluonteisten sijoitusten arvonorotukset ja niiden peruutukset merkitään sidotussa pääomassa olevaan arvonorotusrahastoon.

Sijoitusten kirjanpitoarvon ja liitetiedoissa esitettävän jäljellä olevan hankintameno erotus muodostuu arvonorotuksista ja osakkuusyriyten pääomaosuusmenetelmän mukaisista osuuskertymistä.

Poistot

Aineettomista hyödykkeistä, rakennuksista ja niiden ainesosista sekä kalustosta tehdään suunnitelman mukaiset poistot evl:n maksimipoistoina.

Poistot	vuotta tasa-poisto
Aineettomat oikeudet	5
Liikearvo	5 - 10
Konserniliikearvo ja -reservi	3 - 10
Muut pitkävaikutteiset menot	3 - 10
Poistot	% menojäännös
Rakennukset käyttötarkoituksen perusteella	4 - 7
Rakennusten ainesosat	25
Atk-laitteet ja autot	25
Muu kalusto	25

TILINPÄÄTÖS

Sijoitusomaisuusluonteisten kiinteistöjen rakennuksille kohdistetuista tuloutetuista arvonorotuksista tehdään vuosittain rakennusten keskimääräistä taloudellista käyttöaikaa vastaava suunnitelman mukainen poisto.

Käyvät arvot

Rahoitusvälineet, joille on luotettavat markkinat, käypänä arvona käytetään julkisen kaupankäynnin kohteena olevien rahoitusinstrumenttien tilinpäätöspäivän ostokurssia tai sen puuttuessa viimeisintä kaupankäyntikurssia. Jos rahoitusinstrumentille kokonaisuutena ei ole olemassa julkista noteerausta, mutta sen osatekijöille on olemassa toimivat markkinat, käypä arvo määritetään osatekijöiden markkinahintojen perusteella. Muille rahoitusvä-

lineille ja talletuksille käypä arvo voidaan määrittää yleisesti hyväksytyjä arvostusmenetelmiä käyttäen ja mikäli näillä menetelmillä ei saada määritettyä luotettavaa käypää arvoa, käypänä arvona voidaan pitää todennäköistä luovutushintaa, jaksotettua hankintamenoa tai jäljellä olevaa hankintamenoa.

Muiden vakuutusyhtiöiden osakkeiden, joille ei ole markkina-arvoa, käypänä arvona käytetään varovaisesti arvioitua todennäköistä luovutushintaa tai sen puuttuessa substanssiarvoa. Konserniyritysten osakkeiden käypänä arvona käytetään substanssiarvoa tai jäljellä olevaa hankintamenoa ja osakkuusyritysten käypänä arvona pääomaosuusmenetelmän mukaista arvoa tai substanssiarvoa.

Lainasaamisten ja jälleenvakuutuslalletesaamisten käypänä arvona käytetään nimellisarvoa tai sitä alempaa todennäköistä arvoa.

Kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden käyvät arvot määritetään kohteittain Finanssivalvonnan määräysten edellyttämällä tavalla perustuen yhtiön omien ja tapauskohtaisesti ulkopuolisten asiantuntijoiden laskelmiin ja lausuntoihin.

Kulut toiminnoittain

Oman organisaation liikekulut sekä poistot aktiivoiduista atk-järjestelmistä ja kalustosta kirjataan tuloslaskelmaan toimintokohtaisesti. Osa niistä kohdistetaan suoraan toiminnoille, osa vuosittain tehtävän työaikatutkimuksen perusteella. Näin ollen toimintojen prosentuaalinen osuus vaihtelee vuosittain. Toimintokohtaiset kulut esitetään tuloslaskelmassa liikekuluissa (vakuutusten hankinta- ja hoito- sekä hallintokulut), maksetuissa korvauksissa (korvaustoiminnan hoitokulut), sijoitustoiminnan kuluissa (kiinteistö- ja muun sijoitustoiminnan hoitamisesta aiheutuvat kulut).

Muut tuotot ja kulut

Muissa tuotoissa ja kuluissa esitetään liikearvon ja konserniliikearvon poiston sekä konsernireservin vähennyksen lisäksi erät, joilla on selvä yhteys konsernin varsinaiseen toimintaan.

Verot ja tilinpäätössiirrot

Tuloverot

Tuloslaskelmassa välittömät verot esitetään suoriteperusteisesti.

Laskennalliset verot

Yhtiöllä ei ole olennaisia kirjanpidon ja verotuksen väliaikaisista jaksotuseroista johtuvia eroja.

Tilinpäätössiirtojen kertymä

Suomen kirjanpitoa ja verotusta koskevien säännösten perusteella yhtiöt voivat kirjata tilinpäätökseensä eräitä verovaiikutteisia vapaaehtoisia varauksia sekä suunnitelman ylittäviä poistoja. Vapaaehtoiset varaukset ja suunnitelman mukaisten poistojen ja elinkeinoverotuksessa sallittujen kokonaispoistojen erotus esitetään tuloslaskelman erässä tilinpäätössiirrot ja kertynyt erotus taseessa tilinpäätössiirtojen kertymänä. Tilinpäätössiirrot ja niiden kertymä esitetään niistä johtuvaa laskennallista verovelkaa vähentämättä.

Vastuuvetka

Vastuuvetka on jaettu vakuutusmaksuvastuuseen ja korvausvastuuseen sen mukaan onko vakuutuspahtuma sattunut ennen tasepäivää vai myöhemmin. Suurin osa vastuista on diskontattu. Vastuuvetkan laskennassa käytetty diskonttauskorko on yhtiön hallituksen hyväksymien laskuperusteiden mukainen ja täyttää sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen n:o 610/2008 vaatimukset.

Vakuutusmaksuvastuu lasketaan vakuutuskohtaisesti. Vakuutusmaksuvastuu on diskontattu maksuperusteissa käytetyllä laskuperustekorolla 4,5 prosenttia. Kalevan vakuutusmaksuvastuun laskennassa käytettävä diskonttauskorko on edellisestä poiketen seuraavaksi kuudeksi vuodeksi (2020–2025) 0,0 prosenttia. Vuosien 2020–2025 osalta 0,0 prosentin diskontatun vakuutusmaksuvastuun ja vuo-

Yhtiön vakavaraisuusasema pyritään pitämään sellaisena, että se ei rajoita lisätujen antamista vakuutuksenottajille eikä takuupääoman omistajille maksettavaa korkoa.

TILINPÄÄTÖS

sien 2020–2025 osalta 4,5 prosentin diskontatun vakuutusmaksuvastuun erotus on täydennetty vastuovelkaan nimellä korkotäydennys. Vakuutusmaksuvastuun laskennassa ei ole käytetty zillmeerausta. Säästövakuutuksen päätyttyä määräytyvien lisäetujen vastuuksi on merkitty arvio niiden maksettavasta määrästä säästösummien ja kuolemantapausten yhteydessä vuonna 2020 ja muiden osalta mahdollinen enimmäismäärä takaisinostojen yhteydessä 1.1.2020.

Korvausvastuuta laskettaessa vain alkaneiden eläkkeiden korvausvastuussa käytetään diskonttausta. Alkaneiden eläkkeiden korvausvastuu on diskontattu maksuperusteissa käytetyllä laskuperustekorolla 4,5 prosenttia.

Henkivakuutuksen kohtusperiaate

Vakuutusyhtiölain 13 luvun 2 §:n mukaan henkivakuutuksessa on noudatettava ns. kohtusperiaatetta sellaisten vakuutusten kohdalla, joilla on vakuutus sopimuksen mukaan oikeus vakuutusten mahdollisesti tuottaman ylijäämän perusteella myönnettäviin lisäetuihin. Mikäli vakavaraisuusvaatimukset eivät ole esteenä, kohtuullinen osa ylijäämästä on palautettava lisäetuina näille vakuutuksille.

Kalevan lisäetujärjestelmä kattaa sekä riski- että säästöhenkivakuutusliikkeen. Riskihenkivakuutusliikkeen ylijäämää palautetaan vakuutuksenottajille korotettujen kuolemantapaussummien ja maksualennusten muodossa. Sijoitustoiminnan tuottoa hyvitetään säästöhenkivakuutuksille laskuperustekorona lisäksi vakuutuksen voimassa ol-

lessa vuosittain päätettävänä asiakashyvityksinä ja vakuutuksen päätyttyä määräytyvinä ylimääräisinä lisäetuina.

Yhtiön vakavaraisuusasema pyritään pitämään sellaisena, että se ei rajoita lisäetujen antamista vakuutuksenottajille eikä takuupääoman omistajille maksettavaa korkoa.

Eläkejärjestelyt

Henkilöstön lakisäätäinen eläketurva on järjestetty TyEL-vakuutuksilla. Lisäksi on vakuutusyhtiössä hoidettuja lisäeläketurvajärjestelyjä. Eläkevakuutusmaksut kirjataan tuloslaskelmaan suoriteperusteisesti.

Liitetiedot

1 000 euroa	2019	2018
1 VAKUUTUSMAKSUTULO		
Ensivakuutus		
Kotimaasta	56 001	53 523
Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta	56 001	53 523
ENSIVAKUUTUKSEN VAKUUTUSMAKSUTULO		
Henkivakuutus		
Muu yksilöllinen henkivakuutus	22 513	22 324
Muu tapaturma ja sairaus	10 640	10 803
Työntekijäin ryhmähenkivakuutus	150	104
Muu ryhmähenkivakuutus	22 698	20 293
	56 001	53 523
Jatkuvat vakuutusmaksut	55 718	53 250
Kertamaksut	283	273
	56 001	53 523
Vakuutusmaksut sopimuksista, jotka oikeuttavat hyvitykseen	55 851	53 419
2 MAKSETUT KORVAUKSET		
Ensivakuutus		
Henkivakuutus	110 592	79 969
Muu tapaturma ja sairaus	5 553	5 445
Maksetut korvaukset yhteensä	116 145	85 413
Takaisinostot	44 590	18 070
Säästösummien takaisinmaksut	26 443	16 648
Muut	45 111	50 695
Maksetut korvaukset yhteensä	116 145	85 413
3 LISÄEDUT		
Maksetut riskivakuutusten lisäedut ja lisäetuvastuun muutos	24 082	-72 074
Maksetut terminaalibonukset	-37 758	-30 975
Tilikautena varattujen ja maksettujen henkivakuutusten lisäetujen vaikutus vakuutustekniseen tulokseen	-13 676	-103 049

1 000 euroa	2019	2018
4 KOKONAISLIIKEKULUT TOIMINNOITTAIN		
TULOSLASKELMAN ERÄ LIIKEKULUT		
Vakuutusten hankintamenot		
Ensivakuutuksen palkkiot	1 404	1 189
Muut vakuutusten hankintamenot	2 808	3 462
	4 212	4 651
Vakuutusten hoitokulut	3 824	4 033
Hallintokulut	1 594	1 836
Menevän jälleenvakuutuksen palkkiot ja voitto-osuudet (-)	0	9
	9 630	10 529
KOKONAISLIIKEKULUT TOIMINNOITTAIN		
Korvausten hoitokulut	2 367	1 922
Liikekulut	9 630	10 529
Sijoitusten hoitokulut	3 271	3 264
	15 267	15 715

Liitetiedot

1 000 euroa	2019	2018
5 SIJOITUSTOIMINNAN NETTOTUOTON ERITTELY		
SIJOITUSTOIMINNAN TUOTOT		
Tuotot kiinteistösijoituksista		
Korkotuotot saman konsernin yrityksiltä	357	291
Muut tuotot muilta kuin saman konsernin yrityksiltä	3 695	5 106
	4 052	5 396
Tuotot muista sijoituksista		
Osinkotuotot	26 167	31 061
Korkotuotot muilta kuin saman konsernin yrityksiltä	19 422	25 958
Muut tuotot muilta kuin saman konsernin yrityksiltä	15 522	46 057
	61 111	103 077
Yhteensä	65 162	108 473
Arvon alentumisten palautukset	11 951	2 552
Myyntivoitot	47 739	18 269
Sijoitustoiminnan tuotot yhteensä	124 853	129 295
SIJOITUSTOIMINNAN KULUT		
Kulut kiinteistösijoituksista	-3 784	-4 927
Kulut muista sijoituksista	-24 351	-51 121
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut muille kuin saman konsernin yrityksille	-9 899	-14 270
Yhteensä	-38 034	-70 317
Arvon alentumiset ja poistot		
Arvon alentumiset	-7 188	-21 292
Rakennusten suunnitelmapoistot	-199	-309
	-7 387	-21 601
Myyntitappiot	-2 984	-8 804
Sijoitustoiminnan kulut yhteensä	-48 406	-100 722
Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvonkorotuksia ja niiden oikaisua	76 447	28 573
SIJOITUSTOIMINNAN NETTOTUOTTO TULOSLASKELMASSA	76 447	28 573
Sijoitustoiminnan tuottoihin ja kuluihin sisältyvät		
Sijoitustoiminnan valuuttakurssierot	-4 958	-2 643

Liitetiedot

1 000 euroa	2019			2018		
	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
6 SIOITUSTEN KÄYPÄ ARVO JA ARVOSTUSERO						
KIINTEISTÖSIOITUKSET						
Kiinteistöt	9 730	10 739	12 200	11 986	12 995	14 600
Kiinteistöosakkeet saman konsernin yrityksissä	9 113	9 519	28 922	9 113	9 519	27 884
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	11 385	11 385	11 385	12 215	12 215	12 215
	30 228	31 642	52 507	33 313	34 728	54 699
MUUT SIOITUKSET						
Osakkeet ja osuudet	417 464	417 464	685 279	406 200	406 200	626 281
Rahoitusmarkkinavälineet	667 516	667 516	686 680	735 405	735 405	729 548
	1 084 980	1 084 980	1 371 959	1 141 604	1 141 604	1 355 829
	1 115 207	1 116 622	1 424 465	1 174 918	1 176 333	1 410 528
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää: korkotuotoiksi (+) tai niiden vähennykseksi (-) jaksotettua nimellisarvon ja hankintahinnan erotusta	2 386			1 760		
Kirjanpitoarvo sisältää: tuloutettuja arvonorotuksia		1 415			1 415	
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			307 843			234 195

Liitetiedot

7 VAKUUTUSYHTIÖN OMISTAMAT TOISTEN YHTIÖIDEN OSAKKEET JA OSUUDET

Yhtiön nimi	Koti- paikka	Os. kpl	Omistus- osuus	Tilikauden voitto/tappio	Oma pääoma
Asunto Oy Laivasillankatu 14	Helsinki	8 948,00	100,00	0,00	799 318,02
Asunto Oy Kalevankatu 28 Bostads Ab	Helsinki	2 934,00	100,00	0,00	489 731,66
Kiinteistö Oy Espoon Niittyrinne 7	Espoo	6 020,00	100,00	73 770,72	3 344 899,45
Kiinteistö Oy Myyrinhalme	Vantaa	43 478,00	100,00	-5 081 891,63	1 162 752,42
Kontiokankaan Liiketalo Oy	Oulu	5 000,00	100,00	0,00	365 075,08

OSAKKEET	Kotivaltio	Kpl	Omistus- osuus (%)	Kirjanpitoarvo EUR	Käypä arvo EUR
VAKUUTUSYHTIÖN OMISTAMAT TOISTEN YHTIÖIDEN OSAKKEET JA OSUUDET					
ABB Ltd	Sveitsi	50 000	0,00	794 608,31	1 077 363,40
Activision Blizzard Inc	Yhdysvallat	10 396	0,00	502 831,56	549 875,66
Adidas AG	Saksa	9 480	0,00	1 662 510,91	2 747 304,00
Akamai Technologies Inc	Yhdysvallat	7 486	0,00	500 474,24	575 610,36
AMG Advanced Metallurgical Group NV	Alankomaat	34 355	0,11	749 626,10	749 626,10
Apollo Global Management LLC	Yhdysvallat	22 263	0,01	605 243,89	945 493,80
Asiakastieto Group Oyj	Suomi	370 907	1,55	5 242 398,26	11 683 570,50
Atea ASA	Norja	264 850	0,24	2 159 406,49	3 453 000,87
BASF SE	Saksa	15 697	0,00	1 057 192,95	1 057 192,95
Boliden AB	Ruotsi	75 000	0,03	1 742 530,96	1 784 039,13
Borregaard ASA	Norja	200 000	0,20	648 267,10	1 926 235,33
Cargotec Oyj - B	Suomi	87 634	0,16	2 650 052,16	2 650 052,16
Caterpillar Inc	Yhdysvallat	6 931	0,00	776 480,29	911 135,91
Caverion Oyj	Suomi	739 025	0,53	4 905 954,50	5 313 589,75
Cerved Information Solutions SpA	Italia	274 235	0,14	2 195 213,78	2 384 473,33
Cognizant Technology Solutions Corp	Yhdysvallat	10 253	0,00	566 041,53	566 041,53
Continental AG	Saksa	23 965	0,01	2 762 205,90	2 762 205,90
Coor Service Management Holding AB	Ruotsi	400 000	0,42	1 665 080,44	3 155 033,12
Danone SA	Ranska	32 177	0,00	2 377 880,30	2 377 880,30
Deutsche Post AG	Saksa	75 710	0,01	2 211 021,45	2 574 897,10
Electronic Arts Inc	Yhdysvallat	9 813	0,00	676 357,57	939 109,52
Essity AB - B	Ruotsi	90 000	0,01	2 053 732,98	2 600 030,63
Expro International Group Holdings	Iso-Britannia	139 812	0,34	1 742 360,69	1 742 360,69
F5 Networks Inc	Yhdysvallat	6 549	0,01	741 201,45	814 107,04

OSAKKEET	Kotivaltio	Kpl	Omistus- osuus (%)	Kirjanpitoarvo EUR	Käypä arvo EUR
FinecoBank Banca Fineco SpA	Italia	125 477	0,02	1 232 748,78	1 341 349,13
F-Secure OYJ	Suomi	1 836 073	1,16	3 965 163,56	5 590 842,29
GEA Group AG	Saksa	83 927	0,05	2 072 270,19	2 474 167,96
General Motors Co	Yhdysvallat	17 915	0,00	583 664,77	583 664,77
Gilead Sciences Inc	Yhdysvallat	10 299	0,00	595 717,48	595 717,48
GlaxoSmithKline PLC	Iso-Britannia	154 753	0,00	2 577 198,99	3 235 843,76
HIQ International AB	Ruotsi	147 199	0,26	728 470,76	728 470,76
Huhtamäki Oyj	Suomi	77 147	0,07	1 939 763,56	3 192 342,86
Infineon Technologies AG	Saksa	117 903	0,01	1 725 919,85	2 394 609,93
Ingenico	Ranska	27 491	0,04	2 077 286,75	2 661 128,80
Jack Henry & Associates Inc	Yhdysvallat	4 658	0,01	570 510,06	603 997,56
Kone Oyj - B	Suomi	150 000	0,03	4 555 850,78	8 742 000,00
Kuehne + Nagel International AG	Sveitsi	15 431	0,01	1 889 252,98	2 320 194,58
Lassila & Tikanoja OYJ	Suomi	324 900	0,84	4 898 077,22	5 113 926,00
Magna International Inc	Kanada	12 569	0,00	581 164,59	613 569,49
Metso OYJ	Suomi	150 000	0,10	2 697 449,69	5 277 000,00
Microchip Technology Inc	Yhdysvallat	7 800	0,00	530 325,85	727 092,75
Nokia OYJ	Suomi	500 000	0,01	1 648 000,00	1 648 000,00
Nokian Renkaat OYJ	Suomi	163 787	0,12	4 197 860,81	4 197 860,81
Nordea Bank Abp	Suomi	267 271	0,01	1 537 234,52	1 935 042,04
NVIDIA Corp	Yhdysvallat	5 544	0,00	718 070,55	1 161 209,90
Optomed Oyj	Suomi	490 000	3,50	2 205 000,00	3 106 600,00
Oriola-KD Oyj	Suomi	1 477 942	0,81	2 991 442,84	2 991 442,84
Orkla ASA	Norja	225 000	0,02	1 513 423,90	2 029 238,22
Outotec OYJ	Suomi	550 000	0,30	3 166 900,00	3 166 900,00
Reckitt Benckiser Group PLC	Iso-Britannia	45 382	0,01	3 269 232,23	3 269 232,23
Recordati SpA	Italia	44 601	0,02	1 439 131,40	1 675 659,57
Rheinmetall AG	Saksa	14 284	0,03	1 337 269,29	1 462 681,60
Roche Holding AG	Sveitsi	17 838	0,00	3 854 067,44	5 160 431,18
SAF-Holland SA	Saksa	101 165	0,22	748 621,00	748 621,00
Sampo Oyj	Suomi	2 672 719	0,48	9 361 035,36	103 995 496,29
SAP AG	Saksa	9 778	0,00	608 999,82	1 176 488,96
Schneider Electric SA	Ranska	25 145	0,00	1 536 005,15	2 300 767,50
Software AG	Saksa	62 527	0,08	1 944 589,70	1 944 589,70
Swedish Match AB	Ruotsi	25 000	0,01	952 424,25	1 155 377,72

Liitetiedot

OSAKKEET	Kotivaltio	Kpl	Omistus- osuus (%)	Kirjanpitoarvo EUR	Käypä arvo EUR
Tecnotree OYJ	Suomi	5 500 000	2,00	935 000,00	935 000,00
Teleste OYJ	Suomi	824 641	4,34	4 106 437,20	4 403 582,94
Temenos AG	Sveitsi	12 513	0,02	1 613 585,17	1 766 161,42
Terveystalo Oy	Suomi	733 683	0,57	7 199 763,98	8 202 575,94
ThyssenKrupp AG	Saksa	79 811	0,01	960 924,44	960 924,44
Tikkurila Oyj	Suomi	650 000	1,47	8 926 681,15	9 334 000,00
Unilever NV - CVA	Alankomaat	42 087	0,00	1 585 018,32	2 156 117,01
UPM-Kymmene OYJ	Suomi	349 618	0,07	8 222 908,69	10 806 692,38
Uponor OYJ	Suomi	368 947	0,50	4 298 232,55	4 298 232,55
Vaisala Oyj - A	Suomi	370 000	1,25	3 003 434,29	11 747 500,00
Walt Disney Co/The	Yhdysvallat	7 444	0,00	749 862,74	958 363,65
VMware Inc	Yhdysvallat	6 128	0,01	827 994,59	827 994,59
Wärtsilä Oyj Abp	Suomi	99 998	0,02	984 980,30	984 980,30
YIT OYJ	Suomi	600 000	0,28	3 576 000,00	3 576 000,00
Zalando SE	Saksa	33 674	0,01	1 380 851,82	1 521 391,32
Yhteensä				165 610 493,17	307 141 303,30
MUUT OSAKKEET				14 967 643,98	23 081 772,54
Osakkeet yhteensä				180 578 137,15	330 223 075,84

Rahasto-osuus	Kotivaltio	Kirjanpitoarvo EUR	Käypä arvo EUR
RAHASTO-OSUUDET			
Allianz RCM Europe Equity Growth W	Luxemburg	8 485 417,46	20 162 479,21
Comgest Growth Asia Ex Japan USD I Acc Class	Irlanti	3 060 530,94	9 881 502,30
DJ STOXX 600 OPT HEALTHCARE	Irlanti	1 978 056,24	5 690 500,00
INVESTEC GSF-ASIA PACIFIC-I	Iso-Britannia	14 341 141,64	27 229 816,27
iShares Core S&P 500 ETF	Yhdysvallat	20 903 778,58	47 896 145,99
KJK Fund III S.C.A. SICAV-RAIF A EUR	Luxemburg	2 193 167,85	2 570 502,38
LUX Mandatum Life Global Brands Equity Fund SICAV-SIF C EUR Share Class	Luxemburg	10 000 000,00	13 072 680,00
Mandatum Life SICAV-UCITS European Small&Midcap Equity Fund FS I EUR cap.	Luxemburg	15 399 639,22	23 429 876,84
Mandatum Life SICAV-UCITS Nordic High Yield Total Return Fund B EUR cap.	Luxemburg	20 000 000,00	21 333 697,99
Mandatum Life SICAV-UCITS Stamina Equity Fund FS I EUR cap.	Luxemburg	6 374 164,71	10 103 535,42
MFS European Value Fund Z	Luxemburg	10 000 000,00	32 150 859,57
The Forest Company Limited	Iso-Britannia	957 883,89	957 883,89
YHTEENSÄ		113 693 780,53	214 479 479,86
MUUT RAHASTO-OSUUDET			
New Russian Generation - B	Iso-Britannia	441 585,13	441 585,13
RAHASTO-OSUUDET YHTEENSÄ		114 135 365,62	214 921 064,95

Pääomarahasto	Kotivaltio	Kirjanpitoarvo EUR	Käypä arvo EUR
PÄÄOMARAHASTOT			
AlbaCore Partners I Feeder ICAV	Irlanti	8 100 000,00	9 385 416,86
Amanda III Eastern Private Equity L.P.	Suomi	827 069,42	827 069,42
Amanda IV West L.P.	Suomi	1 618 319,19	1 618 319,19
Amanda V East L.P.	Suomi	2 403 240,09	2 664 514,23
Avenue Energy Opportunities Fund L.P.	Yhdysvallat	8 202 939,74	8 202 939,74
Broad Street Loan Partners 2013 Europe L.P.	Iso-Britannia	2 235 581,14	2 391 927,71
Broad Street Loan Partners III Offshore	Iso-Britannia	6 815 149,58	7 381 678,10
Broad Street Real Estate Credit Partners II Treaty Fund, L.P.	Iso-Britannia	602 429,39	840 002,39
Broad Street Real Estate Credit Partners III Offshore Fund, L.P.	Iso-Britannia	1 403 033,94	1 466 930,13
Capman Real Estate I Ky	Suomi	2 114 954,56	2 114 954,56
eQ PE SF II	Suomi	2 650 000,00	2 650 000,00
EQT Credit (No.2) L.P.	Iso-Britannia	512 196,95	1 296 789,19
EQT Credit (No.3) L.P.	Iso-Britannia	1 760 653,20	1 760 653,20
EQT VI (No.1) L.P.	Iso-Britannia	1 082 739,27	1 894 659,00
EQT VIII (NO. 2) SCSP	Luxemburg	2 158 275,44	2 175 531,00
European Capital Private Debt Fund	Iso-Britannia	3 836 891,90	3 836 891,90
Fortress Credit Opportunities Fund V (C) L.P.	Iso-Britannia	1 106 419,26	1 149 669,46
Highbridge Liquid Loan Opportunities Fund, L.P.	Iso-Britannia	20 736 557,41	25 262 678,70
HPS Specialty Loan Fund 2016, L.P.	Iso-Britannia	19 837 687,42	20 307 849,84
M&G Debt Opportunities Fund II	Irlanti	3 196 819,44	4 030 800,72
M&G Debt Opportunities Fund III	Irlanti	9 598 025,00	10 317 057,80
MB Equity Fund IV Ky	Suomi	588 525,08	1 180 605,85
ML Vuokratontit I Ky	Suomi	3 832 882,83	4 546 041,12
Nordic Mezzanine Fund III Limited Partnership	Iso-Britannia	1 127 409,50	1 617 452,50
Oaktree Real Estate Debt Fund (Cayman), L.P.	Iso-Britannia	667 053,49	813 934,96
Saka Hallikiinteistöt Ky	Suomi	12 291 670,14	13 241 227,31
Specialty Fund III	Iso-Britannia	1 089 130,55	1 089 130,55
Technology Impact Growth Fund (Cayman), LP	Iso-Britannia	1 078 493,82	1 078 493,82
Vencap Syndication Trust 121202 Class Fund	Iso-Britannia	738 793,55	4 185 526,08
YHTEENSÄ		122 210 941,30	139 328 705,33
MUUT PÄÄOMARAHASTOT			
Apollo Offshore Energy Opportunity Fund Limited	Iso-Britannia	445 058,19	445 058,19
Capman Buyout VIII Fund A L.P.	Iso-Britannia	75 290,21	232 938,03
EQT V (No.1) L.P.	Iso-Britannia	18 716,62	127 935,20
YHTEENSÄ		539 065,02	805 931,42
PÄÄOMARAHASTOT YHTEENSÄ		122 750 006,32	140 134 636,73
SIJOITUKSET MUISSA OSAKKEISSA JA OSUUKSISSA YHTEENSÄ		417 463 509,09	685 278 777,52

Liitetiedot

1 000 euroa	1.1-31.12.2019
8 OMAN PÄÄOMAN MUUTOSLASKELMA	
Takuupääoma 1.1.-31.12.2018	8 409
Pohjarahasto 1.1.-31.12.2018	168
Varmuusrahasto 1.1.	261 119
Takuupääoman korkoon	-840
Siirto edellisten kausien voittoon / tappioon	-52 649
Varmuusrahasto 31.12.	207 630
Hallituksen käyttövarat	
Yhtiöjärjestyksen mukaiset rahastot 1.1.	142
Hallituksen käyttövarat 31.12.	142
Edellisten tilikausien voitto 1.1.	52 649
Takuupääoman korkoon	-840
Varmuusrahastosta	-51 809
Edellisten tilikausien voitto 31.12.	0
Tilikauden tulos	26 598
YHTEENSÄ	242 948
LASKELMA VOITONJAKOKELPOISISTA VAROISTA	
Tilikauden voitto	26 598
Varmuusrahasto	207 630
Hallituksen käyttövarat	142
VOITONJAKOKELPOISET VARAT YHTEENSÄ	234 371

Kpl	2019	2018
9 TAKUUPÄÄOMAN JAOTTELU		
Osuuksien määrä (kappaletta, kolme ääntä / 5 000 osuutta)	50 000	50 000
Nimellisarvo / osuus (euroa)	168	168

Yhtiön hallituksella ei ole valtuutusta takuupääoman korotukseen, optio-oikeuksien antamiseen eikä vaihtovelkakirjalainan ottamiseen.

1 000 euroa	2019	2018
10 VASTUUT		
LEASING- JA VUOKRAVASTUUT		
Alkaneella tilikaudella maksettava määrä	39	39
Myöhemmin maksettavat	14	24
YHTEENSÄ	53	63

1 000 euroa	2019	2018
SIJOITUSSITOUMUKSET		
Pääomarahastot	62 589	72 829
ARVONLISÄVEROTUKSEN RYHMÄREKISTERÖINTIIN LIITTYVÄ YHTEISVASTUUMÄÄRÄ		
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva kuuluu If Vahinkovakuutus Oyj, Suomen sivuliike arvonlisäverovelvollisuusryhmään. Ryhmän jäsenet ovat yhteisvastuullisesti vastuussa ryhmän tilittämättä olevista arvonlisäveroista.		
Konserniyhtiöt	13	27
Yhteistoimintayritykset	2 693	569
ALV-ryhmä yhteensä	2 705	596

JOHDANNAISSOPIMUKSET	2019		2018	
	Käypä arvo *	Kohde-etuus	Käypä arvo *	Kohde-etuus
Ei-suojaavat				
Valuuttajohdannaiset				
Terminisopimukset, avoimet	1 129	319 567	891	551 950
Terminisopimukset, suljetut		5 742		
Optiosopimukset				
Asetetut			63	12 885
	1 129	325 309	954	564 835

* Optiosopimusten käyvät arvot sisältävät sekä saatua että maksettua preemiota.

Ei-suojaaivien johdannaisopimusten negatiiviset arvostuserot on kirjattu kuluksi (käypä arvo = 0)

Suojaavien johdannaisopimusten positiiviset arvostuserot on kirjattu tuotoksi siltä osin kuin suojatusta sopimuksesta on kirjattu kulu (käypä arvo = 0). Yhtiöllä ei ole muita vakuutusyhtiölain 10 luvun 8 pykälän 3 momentin mukaisia vastuusitoumuksia.

Liitetiedot

1 000 euroa	2019	2018	2017	2016	2015
11 TUNNUSLUVUT					
MUUT TUNNUSLUVUT					
Vakuutusmaksutulo	56 001	53 523	59 824	64 851	63 593
Liikekustannussuhde prosentteina kuorimitustulosta	73,9 %	77,7 %	61,0 %	58,1 %	60,2 %
Liikekustannussuhde prosentteina taseen loppusummasta	0,9 %	0,9 %	0,8 %	0,8 %	0,8 %
Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle	10,1 %	-3,5 %	6,2 %	5,9 %	9,3 %
Kokonaispääoman tuotto prosentteina (käyvin arvoin)	9,2 %	0,2 %	8,4 %	1,7 %	10,6 %
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana	9	9	9	11	10
Henkivakuutusyhtiön tulosanalyysi					
Vakuutusmaksutulo	55 818	53 352	59 650	64 676	63 451
Sijoitustoiminnan tuotot ja kulut sekä arvonkorotukset, niiden oikaisut ja arvon muutokset	76 447	28 573	112 368	123 560	99 358
Maksetut korvaukset	-116 145	-85 413	-87 404	-80 260	-205 927
Vastuuvelan muutos ennen lisäetuja (asiakasetuja) ja tasoitusmäärän muutosta	34 064	64 890	43 619	-63 148	159 671
Liikekulut	-9 630	-10 529	-8 186	-7 562	-8 368
Vakuustekninen tulos ennen lisäetuja (asiakasetuja) ja tasoitusmäärän muutosta	40 554	50 873	120 048	37 268	108 185
Muut tuotot ja kulut	0	0	0	0	0
Liikevoitto tai -tappio	40 554	50 873	120 048	37 268	108 185
Tasoitusmäärän muutos	0	0	0	0	16 409
Lisäedut (asiakasedut)	-13 676	-103 049	-111 937	-25 818	-99 668
Voitto tai tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	26 879	-52 176	8 111	11 449	24 926
Tilinpäätössiirrot	97	206	183	534	46
Tuloverot ja muut välittömät verot	-377	-679	-519	-638	-426
Tilikauden voitto tai tappio	26 598	-52 649	7 776	11 345	24 546
KOKONAISTULOS					
Liikevoitto / -tappio eli voitto tai tappio ennen tasoitusmäärän muutosta, lisäetuja (asiakasetuja), satunnaisia eriä, tilinpäätössiirtoja ja veroja	40 554	50 873	120 048	37 268	108 185
+/- taseen ulkopuolisten arvostuserojen, käyvän arvon rahaston ja arvonkorotusrahaston muutos	73 823	-81 594	-14 948	-35 277	32 136
Kokonaistulos	114 377	-30 721	105 100	1 991	140 321

Liitetiedot

SIJOITUSJAKAUMA KÄYVIN ARVOIN

1 000 euroa	Perusjakauma				Riskijakauma			
	2019		2018		2019		2018	
Korkosijoitukset yhteensä	923 237	58,1 %	895 007	59,7 %	923 237	58,1 %	895 007	59,7 %
Joukkovelkakirjalainat	763 856	48,1 %	798 675	53,3 %	763 856	48,1 %	798 675	53,3 %
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset	159 382	10,0 %	96 332	6,4 %	159 382	10,0 %	96 332	6,4 %
Osakesijoitukset yhteensä	540 126	34,0 %	477 486	31,8 %	540 126	34,0 %	477 486	31,8 %
Noteeratut osakkeet	470 730	29,6 %	408 880	27,3 %	470 730	29,6 %	408 880	27,3 %
Pääomasijoitukset	20 253	1,3 %	19 169	1,3 %	20 253	1,3 %	19 169	1,3 %
Noteeraamattomat osakkeet	49 143	3,1 %	49 437	3,3 %	49 143	3,1 %	49 437	3,3 %
Kiinteistösijoitukset yhteensä	75 302	4,7 %	72 253	4,8 %	75 302	4,7 %	72 253	4,8 %
Suorat kiinteistösijoitukset	55 400	3,5 %	52 600	3,5 %	55 400	3,5 %	52 600	3,5 %
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	19 902	1,3 %	19 653	1,3 %	19 902	1,3 %	19 653	1,3 %
Muut sijoitukset	50 441	3,2 %	54 703	3,6 %	50 441	3,2 %	54 703	3,6 %
Muut sijoitukset	50 441	3,2 %	54 703	3,6 %	50 441	3,2 %	54 703	3,6 %
Sijoitukset yhteensä	1 589 107	100,0 %	1 499 448	100,0 %	1 589 107	100,0 %	1 499 448	100,0 %
Johdannaisten vaikutus								
Sijoitukset käyvin arvoon yhteensä					1 589 107	100,0 %	1 499 448	100,0 %
Jvk-salkun modifioitu duraatio	3,5							

SIJOITUSTOIMINNAN NETTOTUOTTO SITOUTUNEELLE PÄÄOMALLE

1 000 euroa	Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoon	Sitoutunut pääoma	Tuotto-% sitoutuneelle pääomalle					
				2019	2019	2019	2018	2017
Tuotto € / % sitoutuneelle pääomalle								
Korkosijoitukset yhteensä	52 060	925 950	5,8 %	2,1 %	-2,8 %	5,0 %	2,9 %	
Lainasaamiset	0	0		0,0 %	0,0 %	-100,0 %	4,3 %	
Joukkovelkakirjalainat	51 865	750 818	7,1 %	2,5 %	-3,2 %	6,1 %	3,4 %	
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset	194	175 132	0,2 %	-0,2 %	-1,3 %	0,1 %	1,8 %	
Osakesijoitukset yhteensä	100 116	518 301	21,6 %	-14,4 %	24,4 %	7,4 %	16,8 %	
Noteeratut osakkeet	93 934	448 597	23,6 %	-16,3 %	26,4 %	8,5 %	16,1 %	
Pääomasijoitukset	2 356	19 468	12,8 %	20,8 %	12,6 %	11,1 %	14,2 %	
Noteeraamattomat osakkeet	3 826	50 237	7,7 %	-9,5 %	13,1 %	-4,6 %	23,1 %	
Kiinteistösijoitukset yhteensä	814	73 396	1,0 %	5,2 %	3,5 %	4,0 %	14,7 %	
Suorat kiinteistösijoitukset	-1 105	53 307	-2,1 %	3,7 %	4,5 %	4,3 %	7,6 %	
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	1 919	20 089	9,3 %	8,9 %	0,5 %	3,2 %	30,2 %	
Muut sijoitukset	124	51 521	0,4 %	9,3 %	7,5 %	13,3 %	15,4 %	
Muut sijoitukset	124	51 521	0,4 %	9,3 %	7,5 %	13,3 %	15,4 %	
Sijoitukset yhteensä	153 113	1 569 167	10,1 %	-3,5 %	6,2 %	6,1 %	9,6 %	
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut								
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoon	153 113		10,1 %	-3,5 %	6,2 %	5,9 %	9,3 %	

Tunnuslukujen laskentakaavat

VAKUUTUSMAKSUTULO

Ennen jälleenvakuuttajien osuutta

LIIEKUSTANNUSSUHDE PROSENTTEINA KUORMITUSTULOSTA

(liikekulut + korvausten selvittelykulut) / kuormitustulo

LIIEKUSTANNUSSUHDE PROSENTTEINA TASEEN LOPPUSUMMASTA

(liikekulut + korvausten selvittelykulut) / aloittavan taseen loppusumma

SIJOITUSTOIMINNAN NETTOTUOTTO SITOUTUNEELLE PÄÄOMALLE

Sijoitusten tuotto käyvin arvoihin suhteessa sitoutuneeseen pääomaan laskettu ns. mukautettua Dietzin kaavaa käyttäen niin, että sitoutunut pääoma lasketaan lisäämällä kauden alun käypään arvoon kauden aikaiset kassavirrat painotettuina sillä suhteellisella osuudella koko kauden pituudesta, joka on jäljellä tapahtumapäivästä tai tapahtumakuukauden puolivälistä kauden loppuun.

KOKONAISPÄÄOMAN TUOTTO PROSENTTEINA (KÄYVIN ARVOIN)

(Liikevoitto + vieraan pääoman korot ja kulut + vastuuvelan perustekorko + arvonorotusrahastoon kirjattu arvonorotus/peruutus + sijoitusten arvostuserojen muutos) / (taseen loppusumma + sijoitusten arvostuserot)
(nimittäjässä vuoden alun ja lopun keskiarvo)

Tilintarkastuskertomus

Keskinäisen Vakuutusyhtiön Kalevan yhtiökokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Keskinäisen Vakuutusyhtiön Kalevan (y-tunnus 0200628-9) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.-31.12.2019. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan yhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa

voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntonamme on ristiriidaton hallitukselle annettun lisäraportin kanssa.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiämme kuvataan tarkemmin kohdassa

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa.

Olemme riippumattomia yhtiöstä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Emme ole suorittaneet yhtiölle muita kuin tilintarkastuspalveluja.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonamme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Merkittävimmät arvioidut olennaisen virheellisuuden riskit

Olemme alla kuvanneet arviomme merkittävimmistä olennaisen virheellisuuden riskeistä, mukaan lukien väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riskeistä, sekä esittäneet yhteenvedon siitä, miten olemme toimineet näiden riskien johdosta.

Tilintarkastuskertomus

Olemme täyttäneet kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa* kuvatut velvollisuutemme tilinpäätöksen tilintarkastuksessa mukaan lukien näihin seikkoihin liittyvät velvoitteemme. Tämän mukaisesti suoritimme suunnittelemamme tilintarkastustoimenpiteet, jotka kohdistuivat arvioimme mukaisesti riskeihin, jotka voivat johtaa tilinpäätöksen olennaiseen virheellisyyteen. Suorittamamme tilintarkastustoimenpiteet, jotka kohdistuivat myös alla mainittuihin riskeihin, ovat olleet perustana oheista tilinpäätöstä koskevalle lausunollemme.

Olemme ottaneet tilintarkastuksessamme huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolleja. Tähän on sisältynyt arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riski.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan yhtiön kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuvissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös

laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos yhtiö aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntonne. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voitaisiin kohtuudella odottaa vaikuttavan

taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.

Merkittävä arvioidun olennaisen virheellisuuden riski	Miten riskiä käsiteltiin tilintarkastuksessa
<p>Vakuutustekninen vastuovelka <i>Viittaamme Tilinpäätöksen laatimisperiaatteisiin</i></p> <p>Tilinpäätöshetkellä 31.12.2019 vakuutusteknisen vastuuvelan määrä oli 1.043 miljoonaa euroa (31.12.2018: 1.064 miljoonaa euroa), joka kattaa 99 % yhtiön veloista ja on siten yhtiön suurin yksittäinen velkaerä.</p> <p>Henkivakuutustoiminnan vakuutusvelat perustuvat arvioon tulevista korvausmaksuista. Arvio perustuu oletuksiin, joihin sisältyy epävarmuutta. Oletusten muutoksilla voi olla olennaisia vaikutuksia velkojen arvostukseen. Keskeisiin oletuksiin sisältyvät käytetty korkokanta ja vakuutettujen elinajan odote.</p>	<p>Tilintarkastustoimenpiteinä arvioimme esimerkiksi konsernin vakuutussopimusvelkojen laskentaprosessin hallintoa sekä testasimme vakuutussopimusvelkojen laskentaan liittyvien avainkontrollien tehokkuutta.</p> <p>Arvioimme käytettyjen laskentamenetelmien ja oletusten asianmukaisuutta sekä laskimme itsenäisesti uudelleen valittuja sopimuskohtaisia vastuuvelkoja</p> <p>Käytimme aktuaarejamme arvioimaan käytettyjen oletusten asianmukaisuutta.</p>

Tilintarkastuskertomus

- teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä yhtiön kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksesamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei yhtiö pysty jatkamaan toimintaansa.
- arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaa tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnittelusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen

valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot Olemme toimineet yhtiökokouksen valitsemana tilintarkastajana 24.4.2002 alkaen yhtäjaksoisesti 18 vuotta.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen.

Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suorittaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu

toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomuksessa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Helsingissä 2.3.2020

Ernst & Young Oy
tilintarkastusyhteisö

Kristina Sandin
KHT

Riskienhallinnan liitetiedot

1. Kalevan riskienhallintaperiaatteet 31.12.2019

1.1 Riskienhallinnan yleiset periaatteet

Riski on oleellinen ja luontainen osa Kalevan toimintaympäristöä ja liiketoimintaa. Riskienhallinnan avulla toimintaan kohdistuvat erilaiset riskit pyritään tunnistamaan mahdollisimman hyvin. Riskienhallintaprosessin avulla varmistutaan myös siitä, että erilaisia riskejä voidaan arvioida, rajoittaa ja valvoa. Tavoitteena on rajata riskit Kalevan hallituksen hyväksymälle tasolle kaikkien toimintojen osalta.

Riskeille on asetettu kvantitatiiviset rajat. Riskienhallinnan valvontarajoja ja menettelytapojen noudattamista seurataan jatkuvasti. Rajojen ylitykset ja poikkeamat riskienhallinnan menettelytavoista tulee arvioida ja raportoida viipymättä.

Kaleva on Sampo-konsernin yhteistoimintayhtiö, joka tekee läheistä yhteistyötä Sampo Oyj:n ja Sammon tytäryhtiön Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiön (Mandatum Life) ja If Vahinkovakuutusyhtiö Oy:n (If) kanssa. Tästä syystä Kaleva noudattaa soveltuvin osin Sampo-konsernin riskienhallintaperiaatteita, joissa myös vakuustoittoiminnan erityispiirteet on otettu huomioon.

1.2 Riskienhallinnan vastuu ja valvonta

Kalevan hallituksella on vastuu riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan riittävydestä. Hallitus vahvistaa vuosittain riskienhallintasuunnitelman, jälleenvakuutus suunnitelman, sijoitussuunnitelman ja muut yleisohjeet, joiden mukaan riskienhallin-

ta ja sisäinen valvonta organisoidaan yhtiön eri toiminnoissa. Hallitus vahvistaa vuosittain myös sisäisen tarkastuksen suunnitelman, jolla erityisesti operatiivisiin riskeihin painottuva tarkastustoiminta kohdistetaan valittuihin tuotealueisiin ja prosesseihin.

Kalevan toimitusjohtajalla on kokonaisvastuu riskienhallinnan toteuttamisesta hallituksen ohjeiden mukaisesti. Tämä koskee myös yhtiön ulkoistamia toimintoja. Liiketoiminta-alueet ovat vastuussa omien operatiivisten riskiensä tunnistamisesta, arvioinnista, seurannasta ja hallinnasta.

Riskienhallintaan liittyvissä asioissa jokaisella työntekijällä on vastuu – riskienhallintatoimintoa, sisäistä tarkastusta, säännösten noudattamista valvovaa toimintoa ja aktuaaritoimintoa on tiedotettava niiden tehtävien hoidon kannalta merkityksellisistä seikoista.

1.3. Riskien luokittelu

Kalevan riskit muodostuvat markkinariskeistä, luottoriskeistä, vakuutusteknisistä riskeistä, operatiivisista riskeistä, juridisista ja compliance-riskeistä, maine- ja liiketoimintariskeistä sekä regulaatoriskeistä.

Markkina- ja luottoriskejä sekä vakavaraisuutta seurataan Kalevan sijoituskomiteassa. Muita riskejä seurataan Kalevan riskienhallintakomiteassa. Lisäksi yhtiön vastuullinen vakuutusmatemaatikko osallistuu Mandatum Lifen Vakuutusriskien komiteaan ja Mandatum Lifen Operatiivisten riskien komiteaan.

Markkina- ja luottoriskejä sekä vakavaraisuutta seurataan Kalevan sijoituskomiteassa. Muita riskejä seurataan Kalevan riskienhallintakomiteassa. Lisäksi yhtiön vastuullinen vakuutusmatemaatikko osallistuu Mandatum Lifen Vakuutusriskien komiteaan ja Mandatum Lifen Operatiivisten riskien komiteaan.

1.4. Riskienhallinnan dokumentointi

Riskienhallintaan liittyvä dokumentointi on tehty Vakuutusyhtiölain ja EIOPA:n ohjeiden mukaisesti. Dokumentointi ei keskity pelkästään yhtiön riskienhallintasuunnitelmaan; mm. hallinnon yleiskuvauksessa, sisäisen valvonnan politiikassa, sijoitussuunnitelmassa, vastuullisen vakuutusmatemaatikon selvityksessä sijoitussuunnitelmaa varten, jälleenvakuutus suunnitelmassa, ORSA:ssa, vastuuvaihtopolitiikassa, raportointi- ja julkistuspolitiikassa, likviditeetin hallinnan periaatteissa ja tuotekehityspolitiikassa on dokumentoitu viranomaisvaatimuksia riskienhallinnasta (esim. pääomanhallintaa, riskienhallinnan toimintaperiaatteita, vakuutusriskejä, jälleenvakuutusriskejä, varojen ja vastuiden hallintaa, likviditeettiriskejä, sijoitusriskejä jne).

2. Markkinariskit

Markkinariskillä tarkoitetaan menetystä tai taloudellisen aseman heikentymistä, jotka aiheutuvat suoraan tai epäsuorasti varojen ja velkojen markkina-arvojen muutoksesta.

Kalevan sijoitustoiminnan pitkän aikavälin tavoitteena on saavuttaa hyväksyttävällä riskitasolla riittävä tulos, jotta perustekorkoisissa sopimuksis-

sa sovittu vähimmäistuotto eli laskuperustekorko voidaan kattaa. Lisäksi yhtiö pyrkii mahdollisuuksien mukaan antamaan asiakkailleen kohtuullista lisätuottoa.

Markkinariskejä hallitaan hajauttamalla sijoituskan- ta instrumenteittain, sektoreittain ja eri markkinoille. Vastuuvelan ja korkosijoitusten väliselle duraatoriskille ei ole asetettu rajoitteita. Korkosijoitukset tehdään ensisijaisesti korkonäkemyksen mukaisesti. Sijoitusten ja vastuuvvelan valuuttajakautumia seurataan ja hallitaan jatkuvasti.

Kalevan hallitus vahvistaa vuosittain sijoitussuunnitelman, jossa määritellään sijoituskannan tavoitejakautuma, instrumenttikohtaiset vaihteluvälit, sijoitustoiminnan organisointi sekä päätös- ja toimivaltuudet. Sijoitussuunnitelma sisältää myös ohjeistuksen johdannaisten käytöstä. Hallituksen nimeämä sijoituskomitea valvoo sijoitussuunnitelmassa määriteltyjen periaatteiden noudattamista ja raportoi sijoitustoiminnan osalta yhtiön hallitukselle.

Kalevan markkinariskit muodostuvat pääasiassa osakesijoituksista sekä korkosijoitusten ja perustekorkoisen vastuuvvelan korkoriskeistä. Henkivakuustoittoiminnan merkittävin korkoriski on se, ettei korkosijoituksilla saavuteta vastaavalle vakuustekniselle vastuuvvelalle taattua vähimmäistuottoa pitkällä aikavälillä.

Markkinariskiä on pyritty pienentämään myös vastuuvvelkaan sisältyvillä huomattavilla puskurierillä. Noin 451 miljoonan euron lisätujen vastuuta voi-

Riskienhallinnan liitetiedot

daan käyttää lisäetujen maksamisen ohella myös laskuperusteista aiheutuvien tappioiden kattamiseen. Kaleva on täydentänyt vastuuelkaansa siten, että säästövakuutusten vastuuelka lasketaan tilinpäätöksessä 0,0 %:n diskonttauskorolla vuosien 2020–2025 osalta. Tämä täydennys kasvattaa vastuuelkaa noin 114 m€. Vakavaraisuuspääoma huomioon ottaen Kalevalla on muun muassa markkinariskien hallitsemiseen yhteensä lähes 900 miljoonan euron puskuri, joka on yli puolet sijoitusten markkina-arvosta.

2.1 Omaisuuden markkinariski

Omaisuuden markkinariskiä seurataan erilaisilla herkkyysanalyysillä. Sijoituskannan pitkän aikavälin arvonmuutosriskin laskennassa käytetään omaisuuslajikohtaisia, kiinteitä hajontalukuja, jotka yhtiön hallitus vahvistaa vuosittain. Omaisuuden kokonaisriskiä laskettaessa oletetaan, että kaikki osamarkkinat laskevat hajontalukunsa verran yhtä aikaa, myös valuuttariski on mukana omana riskiluokkana. Yhtiön omien varojen (Solvenssi II -vakavaraisuuspääoma) pitää ylittää yhtiön vakavaraisuusvaatimus (Solvenssi II -vaade) myös kokonaisriskin toteutumisen jälkeen. Vuoden 2019 päättyessä kokonaisriski oli noin 236 miljoonaa euroa, ja Kalevalla olisi riittävä määrä vakavaraisuutta myös tällaisen shokin jälkeen.

Varojen käypien arvojen herkkyysanalyysi eri markkinariskikenaarioissa on kuvattu alla olevassa taulukossa. Vaikutukset kuvaavat yksilöidyssä markkinamuuttujassa tapahtuvan yhtäkkiäisen muutoksen vaikutusta rahoitusinstrumenttien käypään arvoon 31.12.2019.

2.2 Taseen markkinariskien hallinta

Lakeihin ja muuhun sääntelyyn perustuvat vaatimukset vakuutusyhtiön vakavaraisuudelle määrittelevät reunaehdot myös Kalevan sijoitustoiminnalle. Taseeseen liittyvien markkinariskien hallinta on keskeinen osa yhtiön vakavaraisuuden hallintaa.

Uusi vakavaraisuuskehikko Solvenssi II tuli voimaan 1.1.2016 ja huomioi myös taseen markkinariskit. Solvenssi II:ssa vastuuelka lasketaan markkinaehtoisesti; taattujen etujen vastuun, lisäetujen vastuun ja riskimarginaalin summana. Markkinakoroissa tapahtuvat muutokset vaikuttavat taattujen etujen vastuun määrään, sillä taattujen etujen odotetut tulevat kassavirrat diskontataan nykyhetkeen valvojan määräämällä volatilitteettikorjautulla korkokäyrällä. Kalevan terminaalibonusjärjestelmä puskuroi sijoitusomaisuudessa tapahtuvia muutoksia, joten lisäetujen vastuun määrään – tulevaisuudessa annettavien lisäetujen markkinaehtoisien pääoma-arvon odotusarvoon – vaikuttaa taattujen etujen vastuun määrä. Riskimarginaali lasketaan arvioimalla ensin tulevien vuosien vakavaraisuusvaateet SCR, sitten laskemalla näistä 6 % pääoman kustannus ja diskonttaamalla ne nykyhetkeen valvojan määräämällä volatilitteettikorjaamattomalla korkokäyrällä.

Kaleva soveltaa Solvenssi II -vakavaraisuuslaskennassaan ns. standardikaavaa, jolloin omien varojen määrää stressataan viranomaisten määräämillä erilaisilla shokeilla (esim. osakeshokeilla, korkoshokeilla, kuolevuusshokeilla jne). Solvenssi II:n vakavaraisuusvaade on pyritty asettamaan sellaiselle tasolle, että omien varojen ollessa vakavaraisuusvaateen suurui-

31.12.2019	Korko		Osake	Muut sijoitukset
Milj. €	1 % tasoliike alas	1 % tasoliike ylös	20 % alas	20 % alas
Vuosi 2018	24	-21	-94	-29
Vuosi 2019	28	-23	-104	-30

nen, riittäisivät omat varat turvaamaan vakuutetut edut 99,5 % todennäköisyydellä yhden vuoden.

Kalevan hallitus saa säännöllisesti tietoa Solvenssi II -vakavaraisuusasemasta ja hallitukselle raportoidaan kvartaaleittain vakavaraisuusasema, ja hallitus päättää mahdollisista toimenpiteistä sijoitusallokaatioon. Yhtiöllä on riittävän suurella todennäköisyydellä tarpeeksi aikaa sopeuttaa riskejä ennen kuin Solvenssi II:n omat varat alittaisivat Solvenssi II:n vakavaraisuusvaateen SCR.

Kalevassa otettiin käyttöön 31.12.2016 uusi sisäinen riskienhallintamalli, ns. korkoriskinkantokylaskelma. Korkoriskinkantokyvyn tarkoituksena on varmistaa säästövakuutuksia kattavien varojen riittävyys suhteessa markkinakoroilla laskettuun arvioon markkinaehtoisesta vastuuelasta. Riskinkantokyvylle on asetettu seurantarajat, joiden

allituessa hallitusta informoidaan asiasta. Hallitus myös tarvittaessa päättää mahdollisista toimenpiteistä seurantarajojen allituessa. Korkoriskinkantokylaskelma on kuvattu tarkemmin yhtiön sijoituspolitiikassa. Kalevan hallitus saa säännöllisesti tietoa korkoriskinkantokyvystä. Vuoden 2019 päättyessä Kalevan riskinkantokyy ylitti ylimmän seurantarajan.

Sekä vakavaraisuusaseman että korkoriskinkantokyvyn raportoinnista vastaa yhtiön aktuaari.

Toimintakertomuksessa on kerrottu tarkemmin Solvenssi II -vakavaraisuusasemasta.

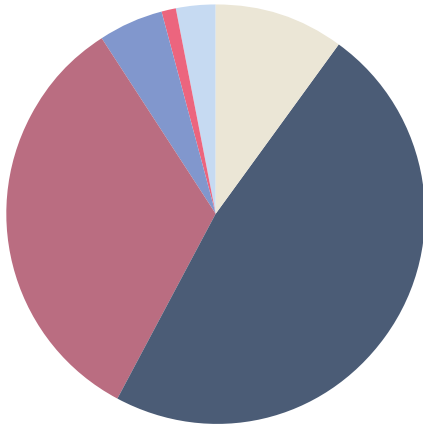
2.3 Sijoituskannan allokaatio

Kalevan sijoitusomaisuuden käypä arvo vuoden 2019 lopussa oli 1 424 miljoonaa euroa.

Riskienhallinnan liitetiedot

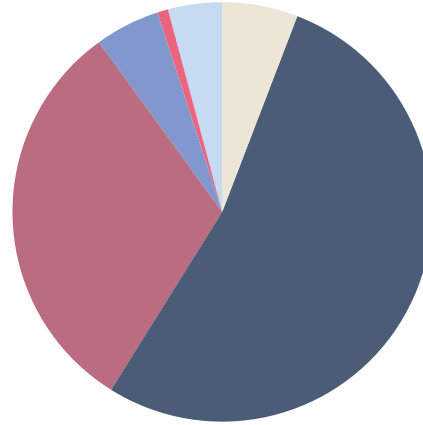
Alla olevissa kuvissa on esitetty Kalevan sijoitussalkun jakaumaa eri näkökulmista.

Sijoitussalkun allokaatio 31.12.2019
1 424 milj. €

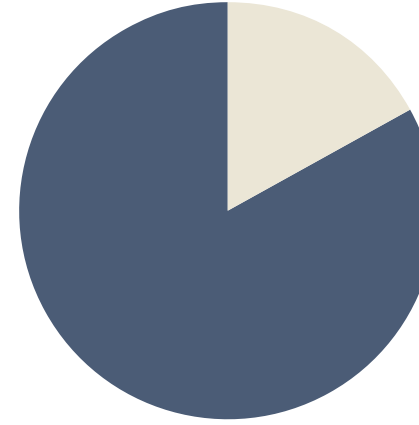
● Rahamarkkinasijoitukset ja kassavarat	10 %
● Yritysten joukkovelkakirjalainat, rahastot ja lainat	48 %
● Osakkeet	33 %
● Kiinteistöt	5 %
● Pääomasijoitukset	1 %
● Riskirahastot	3 %

Sijoitussalkun allokaatio 31.12.2018
1 411 milj. €

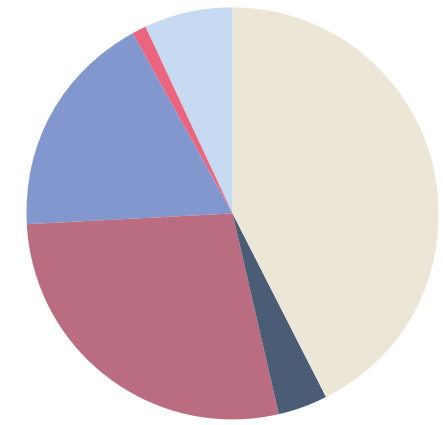
● Rahamarkkinasijoitukset ja kassavarat	6 %
● Yritysten joukkovelkakirjalainat, rahastot ja lainat	53 %
● Osakkeet	31 %
● Kiinteistöt	5 %
● Pääomasijoitukset	1 %
● Riskirahastot	4 %

Korkosijoitusten allokaatio 31.12.2019
923 milj. €

● Rahamarkkinasijoitukset ja kassavarat	17 %
● Yritysten joukkovelkakirjalainat, rahastot ja lainat	83 %

Osakesijoitusten allokaatio 31.12.2019
520 milj. €

● Suomi *)	43 %
● Skandinavia	4 %
● Eurooppa	28 %
● Pohjois-Amerikka	18 %
● Itä-Eurooppa	1 %
● Kaukoita	7 %

*) Sisältää käyttöomaisuusosakkeet

Riskienhallinnan liitetiedot

Sijoitustoiminnan tuotto vuonna 2019 oli 10,1 prosenttia käyvin arvoin laskettuna. Tuotto keskimääräiselle sitoutuneelle pääomalle oli myös 10,1 prosenttia. Kalevan korkosalkun duraatio oli 2,9 vuotta.

Seuraavissa kuvissa on esitetty Kalevan sijoitussalkun jakaumaa eri näkökulmista.

2.4 Valuuttakurssiriskit

Kalevan ensivakuutuksista syntyvä laskuperuste-korkoinen vastuuvelka muodostuu kokonaan eumääräisistä sitoumuksista. Tästä johtuen yhtiölle syntyy valuuttariskiä sijoitettaessa euroalueen ulkopuolelle. Kalevan valuuttastrategia perustuu aktiiviseen valuuttaposition hallintaan, jolla tavoitellaan sijoitussuunnitelman limiittien puitteissa tuoton saavuttamista suhteessa tilanteeseen, jossa valuuttakurssiriski on täysin suojattu. Alla olevassa taulukossa on esitetty Kalevan vastuuvelan ja sijoitusten avoin valuuttapositio (miljoonaa euroa) per 31.12.2019.

3. Luottoriskit

Luottoriskit liittyvät mahdollisiin tappioihin tai taloudellisen aseman heikentymiseen, jotka johtuvat arvopapereiden liikkeellelaskijoiden, johdannaissopimusten vastapuolten tai muiden velallisten luot-

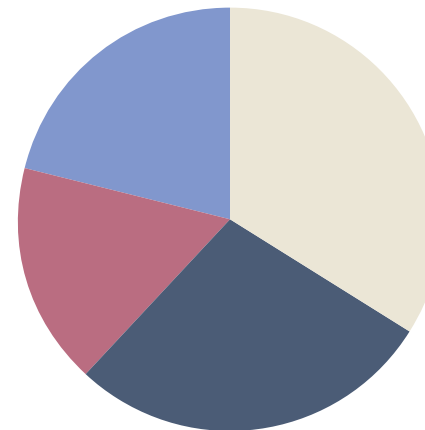
tokelpoisuudessa tapahtuvista muutoksista. Luottoriskiä aiheutuu sekä sijoituksista että vakuutus- ja jälleenvakuutus sopimuksista.

Luottoriskit voivat realisoitua markkina-arvon alentumisena luottomarginaalien muuttuessa epäedullisesti (spread-riski) tai luottotappioina mikäli velkainstrumentin liikkeeseenlaskija tai johdannaissopimusten tai jälleenvakuutus sopimusten vastapuoli ei pysty täyttämään taloudellisia velvoitteitaan (luottotappioriski).

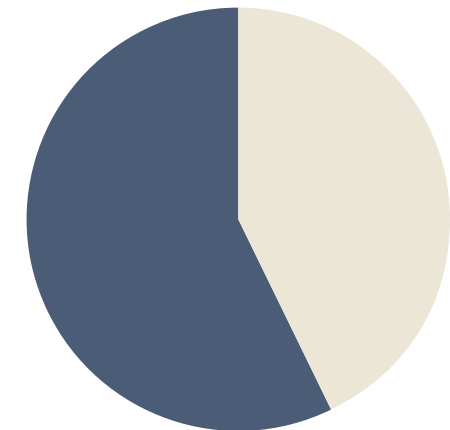
Velkakirjalainoihin liittyvä luottotappioriski on kasvanut edellisvuodesta. Kalevan korkosijoitusten luottoluokitusjakauma ilmenee oheisista kuvista. Luottoriskiä pyritään rajaamaan ja hallitsemaan yksityiskohtaisilla liikkeeseenlaskija- ja vastapuolilimiiteillä.

Johdannaisiin liittyviä luottotappioriskejä rajoitetaan tekemällä transaktioita vain pörsseissä (tai muilla säännellyillä markkinapaikoilla) tai luottokelpoisiksi arvioitujen vastapuolien kanssa (OTC-johdannaiset). Luottotappioriskejä hallitaan vastapuolien kanssa tehtävillä johdannaiskaupankäynnin puitesopimuksilla (ISDA -sopimukset) ja niihin mahdollisesti liitettävillä vakuusjärjestelyillä (CSA -dokumenteilla). Johdannaiskaupankäynnin

Korkosijoitusten jakauma luottoluokituksittain

Korkosijoitusten sektorijakauma

Valuuttariski nettoasema, miljoona euroa	USD	SEK	NOK	GBP	CHF	DKK	JPY	Muut
Vakuustekninen vastuuvelka	0	0	0	0	0	0	0	0
Sijoitukset	209	31	37	32	26	7	0	32
Johdannaiset	-198	-29	-22	-30	-23	-5	-1	-12
Nettopositio, yhteensä	11	2	15	2	3	2	0	20

Riskienhallinnan liitetiedot

Sijoitusten jakauma omaisuuslajeittain, toimialasektoreittain ja luottoluokittain

Milj. € 31.12.2019	AAA	AA+ - AA-	A+ - A-	BBB+ - BBB-	BB+ - C	D	Luokitte- lematon	Korko- sijoitukset yhteensä	Osakkeet	Muut	Vastapuoli- riski	YHTEENSÄ
Arvopaperistettut jvk-lainat	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Perusteellisuus	-	-	-	8	9	-	2	18	31	-	-	49
Pääomahyödykkeet	-	-	4	6	4	-	15	28	43	-	-	71
Kulutustavarat	-	-	13	31	19	-	4	66	32	-	-	99
Vakuudelliset jvk-lainat	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Energia	-	-	-	-	2	-	16	18	0	2	-	20
Rahoitus	-	95	184	102	13	-	3	396	6	-	1	404
Valtiot	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Valtioiden takaamat jvk-lainat	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Terveydenhuolto	-	-	-	6	21	-	7	34	23	-	-	57
Vakuutus	-	-	20	33	-	-	3	56	105	-	-	160
Media	-	-	-	-	1	-	-	1	1	-	-	3
Pakkaus	-	-	-	-	-	-	6	6	3	-	-	9
Julkinen sektori, muut	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kiinteistöala	-	-	-	30	2	-	40	72	-	55	-	128
Palvelut	-	-	1	9	39	-	10	59	24	-	-	83
Teknologia ja elektroniikka	-	-	-	-	8	-	5	13	49	-	-	62
Telekommunikaatio	-	-	3	13	14	-	-	30	2	-	-	32
Liikenne	-	-	-	4	-	-	11	15	5	-	-	20
Yhdyskuntapalvelut	-	-	-	15	18	-	-	33	-	-	-	33
Muut	-	-	-	-	4	-	1	4	3	21	-	28
Sijoitusrahastot	-	-	-	-	-	-	72	72	193	71	-	335
Vastapuolilyhteisö	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0
YHTEENSÄ	0	95	223	256	154	-	194	923	520	148	1	1 593

Riskienhallinnan liitetiedot

vastapuolipankeille on määritelty niiden luotto-
luokitukseen perustuvat maksimilimiitit. Vuonna
2016 astui voimaan vaatimus määrittää korkovaih-
tosopimuksia keskusvastapuoliyhteisöjen kautta,
mikä vähentää vastapuoliriskiä entisestään.

Jälleenvakuutukseen liittyvä luottotappioriski on
Kalevassa vähäinen, sillä yhtiö käyttää vain rajoite-
tusti jälleenvakuutusta.

4. Vakuutustekniset riskit

4.1 Hinnoittelu ja vastuuvallinta

Henkivakuutuksiin sisältyvistä vakuutusteknisistä
riskeistä merkittävimpiä ovat kuolleisuuteen, työ-
kyvyttömyyteen ja sairastuvuuteen liittyvät riskit.
Näitä riskejä on Kalevassa perinteisesti rajoitet-
tu vakuutusehdoilla, huolellisella vastuuvallinnalla,
riski- ja kustannusvastaavalla hinnoittelulla, tur-
vasummia rajoittamalla sekä jälleenvakuutuksella.

Yksilöllisten riskivakuutusten vastuuvallinnas-
sa käytetään pääasiassa jälleenvakuuttajan laati-
mia ja ylläpitämiä ohjeita. Vakuutusten hinnoi-
telussa lähtökohtana on ensisijaisesti maksujen
turvaavuus. Tariffointi on perustunut sekä alalla
yleisesti käytössä oleviin kuolleisuus- ja työkyvyt-
tömyysfunktioihin että yhtiön omiin varsin kat-
taviin tilastoihin. Vuosittaisilla riskiperusteana-
lyyseillä on seurattu hinnoittelun oikeellisuutta.
Toteutuneen korvausmenon suhde perittyyn ris-
kitulon suhteutettuna oli vuonna 2019 n. 77 pro-
senttia. Korvausmenoa kasvattavat kuolintapaus-
summien lisäedut ja riskituloa vähentävät annetut
alennukset.

Analyyysien pohjalta on tarkistettu myynnissä ole-
vien tuotteiden hinnoittelua ja vakuutusehtojen
sisältöä. Työkyvyttömyys- ja sairauskuluvakuu-
tuksissa yhtiöllä on mahdollisuus korottaa myös
olemassa olevan kannan maksuja korvaussuhteen
heikentyessä.

Eriyisesti sairauskuluvakuutusten korvausmeno
on ylittänyt elinkustannusindeksillä mitatun in-
flaation ja aiheuttanut tarvetta ylimääräisiin va-
kuutusmaksujen korotuksiin. Vuodelle 2019 teh-
tiin sairauskuluvakuutukseen omavastuutyypistä
riippuva hinnankorotus.

Kalevan ainoa myynnissä oleva vakuutustuote on
palkansaaaja- ja toimihenkilöjärjestöjen jäsenille
myytävä ryhmähenki- ja ryhmätapaturmavakuu-
tus Primus. Tuotteen hinnoittelu perustuu järjes-
tökohtaiseen alennukseen, jota voidaan tarkistaa
molempiin suuntiin järjestökohtaisen vahinkoke-
hityksen mukaisesti. Kun sukupuolta ei voi enää
käyttää tariffitekijänä, järjestön jäsenyys ja sen in-
dikoima suuntaa antava ammattiryhmä nousee
entistään tärkeämmäksi hinnoittelutekijäksi. Jär-
jestökohtaiseen hinnoitteluun siirtyminen edel-
lyttää riittävän laajaa historiatietoa vakuutusvu-
osissa mitattuna.

Eliniän yleinen piteneminen on ollut länsimaissa
vallitseva trendi. Kalevan vakuutus kannassa sen
aiheuttama riski on vähäinen, sillä Kalevalla ei ole
eläkevakuutuksia.

Kalevan vakuutuskanta on suhteellisen hyvin ha-
jautunut eikä sisällä merkittäviä riskikeskittymiä.

Kalevan säästöhenkivakuutuksissa suurin riski on vallitsevaan korkotasoon nähden korkea kiinteä laskuperustekorko.

EU-tuomioistuimen 1.3.2011 antama päätös ei
mahdollista sukupuolen huomioon ottamista va-
kuutusten hinnoittelussa ja vaikuttaa Kalevan
tuotteiden hinnoitteluun. Tasa-arvodirektiivissä
vuonna 2004 annettu mahdollisuus sallia tilas-
totietoihin perustuva sukupuolen käyttö vakuu-
tusmaksujen ja etuuksien määrittämisessä päättyi
21.12.2012. Päätöksellä oli merkittäviä vaikutuk-
sia, sillä koko alalla ja Kalevalla vakuutusmaksuis-
sa ja vakuutuseduissa sukupuoli on ollut olennai-
nen tekijä.

Käytännössä sukupuolineutraali hinnoittelu ei ole
yhteensopiva sen periaatteen kanssa, että va-
kuutusmaksu vastaisi vakuutusriskiä. Sukupuoli-
neutraaleja maksuja ja etuuksia sovelletaan myös
valtaosaan vanhoista yksityishenkilöiden vakuu-
tussopimuksista. Poikkeuksen muodostivat vain
olemassa olevat kuolemantapausturvut, joissa va-
kuutusmaksujen korottaminen ilman perusteena
olevan kuolleisuuden merkittävää kasvua ei ole
nykyisen lain mukaan mahdollista.

4.2 Suuronnettomuudet ja pandemiat

Jälleenvakuutuksella rajoitetaan erityisesti yksit-
täisiä kuolevuus- ja pysyvän työkyvyttömyyden
riskejä. Yhtiön hallitus päättää vuosittain omalla
vastuulla pidettävän riskin enimmäismäärän. Yk-
sittäisistä kuolemantapaussummista ja yksittäisistä
pysyvän työkyvyttömyyden riskisummista jälleen-
vakuutetaan 1,5 miljoonaa euroa ylittävä osa.

Kalevalla ei ole yhtiön hyvän vakavaraisuuden
vuoksi suuronnettomuuden varalta erillistä ka-
tastrofisuojaa kuin työntekijöiden ryhmähenkiva-
kuutuspoolin osalta.

Kuolleisuuden lisääntyessä yhtiöllä on mahdolli-
suus pienentää vakuutussopimuksen mukaisten
kuolemantapaussummien lisäksi maksettavien
lisäetuja tai luopua niistä kokonaan.

Suuronnettomuudet eivät uhkaa Kalevan vakava-
raisuutta. Vuonna 2004 sattuneessa Kaakkois-Aa-
sian tsunamissa kuoli 179 suomalaista, mistä

Riskienhallinnan liitetiedot

aiheutui Kalevalle vain 0,6 miljoonan euron korvausmeno. Vuonna 1994 Itämerellä upposi matkustaja-autolautta MV Estonia, jolloin 852 ihmistä menetti henkensä. Onnettomuuden johdosta on simuloitu 1 000 suomalaisen aikuisen hukkumisen vaikutusta Kalevan korvausmenoon. Tällainen tapaus lisäisi Kalevan korvausmenoa yli 99 prosentin todennäköisyydellä alle viidellä miljoonalla eurolla.

Pandemian varalta ei ole saatavissa jälleenvakuutusuojaa kohtuullisin ehdoin. Käytettävissä ei ole myöskään luotettavia ennusteita kuolevuudesta pandemian sattuessa. Pandemian vaikutusta Kalevan vakuutuskannassa voidaan havainnollistaa käyttämällä samoja oletuksia, joihin perustui sosiaali- ja terveysministeriön 2006 julkaisema kansallinen varautumissuunnitelma influenssapandemiaa varten. Rokotteiden kohdentamista koskevassa laskelmassa käytetty skenaario ilman rokotteita merkitsee 0,2 prosenttiyksikön lisäkuolevuutta Kalevan vakuutettujen joukossa. Tällöin korvausmeno kasvaisi noin 20 miljoonalla eurolla.

Vakavalla pandemialla on suurella todennäköisyydellä sairastuvuuden ja lisäkuolleisuuden lisäksi muitakin taloudellisia seurauksia. Oletettavaa on, että samanaikaisesti sijoitusmarkkinoilla lähes kaikkien omaisuuslajien arvot alenisivat maailmanlaajuisesti, mikä pienentäisi vakavaraisuuspääomaa.

4.3 Vastuuvelan korkoriski

Kalevan säästöhenkivakuutuksissa suurin riski on vallitsevaan korkotasoon nähden korkea kiinteä laskuperustekorkeus. Vuodesta 2017 lähtien säästömaksuja saa maksaa vain säästösuunnitelman

mukaisen määrän (ei siis enää joustavia säästömaksuja). Tulevien lisämaksujen teoreettinen enimmäismäärä on vuoden 2019 lopussa suuruusluokkaa 15 m€.

Kalevan vastuuvulkaan sisältyvät vakuutussäästöt ovat kaikki perustekorkeisia 4,5 prosentin laskuperustekorolla. Yhteensä 421 miljoonan euron vakuutussäästöistä eräännyy vuonna 2020 säästöjä noin 8 miljoonaa euroa. Päätyviä säästövakuutuksia voi jatkaa ainoastaan niihin liittyvän riskiturvan osalta.

Vastuuvelka on tilinpäätöksessä diskontattu 0,0 prosentin korolla vuosien 2020–2025 ja 4,5 prosentin laskuperustekorolla muiden vuosien osalta (kohdassa 2. tarkemmin). Korkea laskuperustekorkeus rasittaa yhtiötä tulevaisuudessa. Sijoitusmarkkinoiden swap-korkoihin perustuvalla korkokäyrällä diskontattu säästövakuutusten taattu vastuuvulka oli 31.12.2019 suuruusluokkaa 330 miljoonaa euroa suurempi kuin 4,5 prosentilla diskontattu vastuuvulka tilinpäätöksessä. Laskelman mukaan riskittömällä korolla diskontatun säästövakuutusten taattu vastuuvulka duraatio oli 17 vuotta.

4.4 Kustannusriski

Vakuutustoimintaan liittyy myös kustannusriski eli vakuutuksista perittävät kustannuserät (kuormitustulo) eivät riitä kattamaan toiminnan vaatimia liikekuluja joko hetkellisesti tai pidemmällä aikavälillä. Kalevan vakuutustoiminnassa kustannusriski on hyvin hallinnassa, sillä ns. liikekustannussuhde eli liikekulut suhteutettuna kuormitustuloon on vakiintunut 70 - 80 prosentin tasolle. Kustannus-

painetta ei ole myöskään lykätty tulevaisuuteen vakuutusten hankintakuluja jaksottamalla tai vastuuvulkaan zillmerauksella.

4.5 Muut vakuutusriskit

Asiakkailla on oikeus lopettaa vakuutusmaksujen maksaminen (keskeytysriski) tai mahdollisuus lopettaa vakuutussopimus ennaikaisesti (takaisinostoriski). Osa yhtiön vakuutuksista on maksuvapaita, jolloin mahdollisessa takaisinostossa asiakas luopuu tulevaisuuden maksuvapaudestaan. Takaisinostoriskiä pienentää myös se, että asiakkaan saama lisäetu vakuutuksen päättyessä (ns. terminaalibonus) lasketaan takaisinostotilanteessa alhaisemmin perusteina kuin jos vakuutus päättyisi säästösumman maksamiseen.

5. Operatiiviset riskit

Operatiivinen riski on riski tappiosta, joka aiheutuu riittämättömistä tai toimimattomista sisäisistä prosesseista, järjestelmistä, ihmisistä tai ulkoisista tapahtumista. Riskiluokkia ovat ainakin seuraavat luokat: sisäiset väärinkäytökset, ulkoiset väärinkäytökset, henkilöstöhallinnan puutteet, puutteet toimintatavoissa suhteessa asiakkaisiin, tuotteisiin tai liiketoiminnan harjoittamiseen, fyysisen omaisuuden vahingoittuminen, toiminnan keskeytyminen ja järjestelmähäiriöt, puutteet toimintaprosesseissa sekä ulkoisen toimintaympäristön muutokset.

Operatiivinen riski toteutuu esim. kuluina, korvauksina, maineen menetyksenä, vääränä positio-, riski- ja tulostietona tai toiminnan keskeytymisenä. Operatiivisten riskien hallinta lisää koko yhtiön sisäisten prosessien hallinnan tehokkuutta

ja tuottavuutta ja vähentää tuottojen vaihtelua. Operatiivisten riskien koordinoitu hallinta antaa johdolle kokonaisvaltaisen kuvan riskien hallinnasta, toteumista sekä riski-indikaattoreiden ja ulkoisen toimintaympäristön analyysien kautta riskiaseman muutoksista.

Kalevan riskienhallintakomitea kokoontuu vähintään neljä kertaa vuodessa. Sen tehtävänä on muun muassa koordinoita operatiivisten riskien hallintaa, seurata itsearviointimenetelmillä tunnistettuja operatiivisia riskejä, käydä läpi toteutuneet operatiiviset riskit sekä antaa ohjeita ja suosituksia. Riskienhallintakomitea huolehtii myös jatkuuus- ja valmiussuunnitelmien ylläpidosta.

Sisäinen tarkastus keskittyy toiminnassaan erityisesti operatiivisiin riskeihin ja niiden hallintaan tekemällä vuosittain yksityiskohtaisia analyyskejä etukäteen sovituihin prosesseihin tai niiden osiin. Tarkastukset kohdistuvat myös Kalevan ulkoistamiin palveluihin. Tarkastusraporteissa, jotka käsitellään myös yhtiön hallituksessa, esitetään havaitut puutteet sekä tarpeelliseksi katsotut parannusehdotukset.

Kalevan jatkuvuussuunnitelmaa testataan ja ylläpidetään säännöllisesti. Viimeisin päivitys on tehty tammikuussa 2020. Ulkoistetut toiminnot (Mandatum, If ja Sampo) tekevät omat jatkuvuussuunnitelmansa, joissa on huomioitu Kalevan liiketoiminta.

Yhtiön hallitus hyväksyy vuosittain koko vakuutusyhtiön riskejä käsittelevän riskienhallinta-

Riskienhallinnan liitetiedot

suunnitelman, jonka laajuus on ohjeistettu Finanssivalvonnan määräyksissä. Voimassaoleva riskienhallintasuunnitelma hyväksyttiin Kalevan hallituksessa helmikuussa 2019.

6. Juridiset ja compliance-riskit

Juridinen ja compliance-riski on riski siitä, että yhtiö ei joiltakin osin noudattaisi voimassaolevaa lainsäädäntöä, viranomaismääräyksiä, vakuutusehtoja tai yhtiön antamia omia sisäisiä ohjeita. Vakuutusehtoihin ja muuhun asiakasmateriaaliin liittyvät puutteet ja virheet katsotaan osaksi operatiivisia riskejä.

Toimitusjohtaja yhdessä yhtiön päälakimiehen ja Mandatum Lifen lakiasiainyksikön kanssa valvoo, että Kalevassa noudatetaan edellä mainittuja määräyksiä ja ohjeita. Lakiasiainyksikkö seuraa lainsäädäntöä ja viranomaisten määräyksiä, ohjeita ja suosituksia. Päälakimies vastaa siitä, että yhtiön sisäisiin ohjeistuksiin tehdään viranomaispäätöksistä ja vastaavista aiheutuvat päivitykset.

7. Liiketoiminta- ja maineriskit

Maineriski on riski siitä, että asiakasinformaatiossa tai muussa julkisessa informaatiossa olevista virheistä, puutteista tai harhaanjohtavista tiedoista tai yhtiön toiminnan seurauksena syntyisi tai voisi syntyä laajaa haittaa asiakkaiden ja yhteistyökumppaneiden luottamukselle yhtiötä kohtaan. Useimmat maineriskin toteutumiseen vaikuttavista yksittäisistä riskitekijöistä kuuluvat operatiivisiin riskeihin.

Liiketoimintariskillä tarkoitetaan Kalevan liiketoimintaympäristöön liittyviä riskejä, jotka voivat rea-

lisoituessaan vaarantaa tai estää yhtiön valitseman strategian toteutumisen tai heikentää yhtiön kannattavuutta ja vakavaraisuutta. Odottamattomat muutokset liiketoimintaympäristössä voivat liittyä yleiseen taloudelliseen kehitykseen, institutionaaliseen ympäristöön (mm. lainsäädäntö), teknologisiin innovaatioihin sekä kilpailukentän muutoksiin.

Liiketoiminta- ja maineriskin hallinnasta vastaa ensisijaisesti toimitusjohtaja.

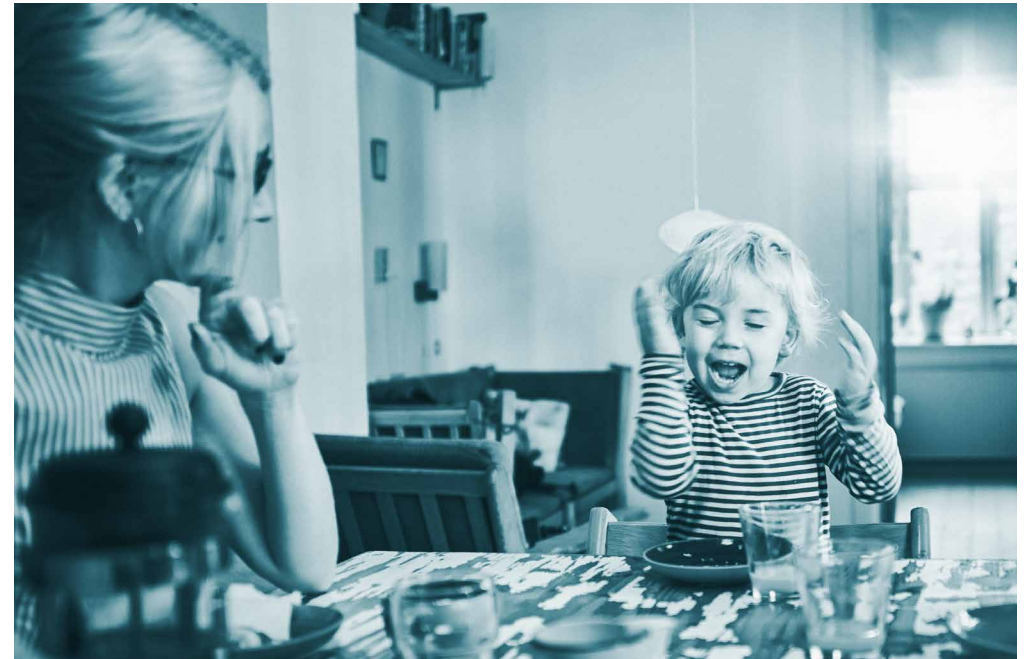
8. Regulaatoriskit

Vakuutusala on kohdannut ja kohtaa yhä lähivuosina paljon uutta sääntelyä. Jos kaikkea tätä ei implementoida oikein, voi yhtiö altistua compliance -riskille (kappale 6.). On myös mahdollista, että liiketoimintaympäristö muuttuisi niin paljon, että liiketoiminta voisi muuttua tappiolliseksi (kappale 7.).

Sääntelyn lisääntyminen kasvattaa yhtiön liikelukuja. Solvenssi II toki korostaa riskienhallintaa ja sen merkitystä yhtiön toimintaan, mutta toi mukanaan melkoisesti kustannuksia ja hallinnollista työtä (esim. reilut 60 uutta raporttia). Kalevan yhteistyö Solvenssi II -asioissa Mandatum Lifen kanssa pienentää sekä näitä kustannuksia että hallinnollista työtä.

9. ORSA

Kaleva teki ORSA:n (oma riski- ja vakavaraisuusarvio) tilanteesta 30.9.2019 Vakuutusyhtiölain vaatusten mukaisesti. Toimintakertomuksessa on kerrottu enemmän ORSA:sta.

10. Riskienhallinnan näkymät

Solvenssi II tuli voimaan 1.1.2016 ja on nyt ollut voimassa neljä vuotta. Kaleva on julkaissut internet-sivuillaan Solvenssi II:n vaatiman ”Vakavaraisuutta ja taloudellista tilaa koskevan kertomuksen” vuosilta 2016, 2017 ja 2018. Toimintakertomuksessa on ennakkoarvio 31.12.2019 vakavaraisuusasemasta; Kalevan vakavaraisuusasema säilyy vahvana myös uudessa kehikossa.

Riskienhallintaa ja riskienhallintamenetelmiä kehitetään yhtiössä jatkuvasti.

Sijoitustoiminnan suurena haasteena on edelleen poikkeuksellisen alhainen korkotas. Euro-alueen korkojen odotetaan pysyvän alhaisella tasolla vielä pitkään. Kalevan korkosalkku sisältää hyvin paljon yrityslainoja, joiden erääntyessä varojen jälleensijoitus on haasteellista.

Hallinto

Hallintoneuvosto

Puheenjohtaja

Antti Palola
puheenjohtaja
STTK ry

Varapuheenjohtaja

Pekka Piispanen
johtaja
Akava ry

Muut jäsenet

Matti Apunen
työelämäprofessori
Tampereen yliopisto

Matti Bergendahl
Senior Advisor
Realia Group

Aija Bärlund
MBA
Oy Aija Bärlund Ab

Tommi Grönholm
järjestöjohtaja
Insinööriliitto

Sami Itani
toimitusjohtaja, puheenjohtaja
Adecco Finland Oy, SUL ry

Hannu-Matti Järvinen
valtuuston puheenjohtaja
Tekniikan Akateemiset TEK

Timo Korpijärvi
sijoituspäällikkö
Teollisuusliitto ry

Teemu Lehtinen
toimitusjohtaja
Veronmaksajain Keskusliitto ry

Jukka Mattila
talousjohtaja
Palvelualojen ammattiliitto PAM ry

Katriina (Kati) Myllymäki
toiminnanjohtaja
Suomen Lääkäriliitto ry

Heidi Nieminen
puheenjohtaja
Posti- ja logistiikka-alan unioni PAU

Pasi Pentikäinen
hallituksen puheenjohtaja
Pentik Oy

Pasi Pesonen
järjestöjohtaja
Opetusalan Ammattijärjestö OAJ ry

Maija Pihlajamäki
puheenjohtaja
Julkis- ja yksityisalojen
toimihenkilöliitto Jyty ry

Minea Pyykönen
johtaja, palvelusektori
Ammattiliitto Pro

Matti Rihko
hallituksen puheenjohtaja

Jonne Rinne
puheenjohtaja
Suomen Poliisijärjestöjen
Liitto SPJL

Millariikka Rytönen
puheenjohtaja
Tehy ry

Jan Saarinen
talouspäälikkö
Julkisten ja
hyvinvointialojen liitto JHL

Saana Siekkinen
johtaja
SAK ry

Jore Tilander
toiminnanjohtaja
Suomen Lakimiesliitto ry

Riitta Uusi-Esko
toimitusjohtaja
Suomen Farmasialiitto ry

Petri Vanhala
puheenjohtaja
Paperiliitto ry

Hallintoneuvoston lausunto

Hallintoneuvostolle on esitelty Keskinäisen Vakuutusyhtiön Kalevan vuoden 2019 toimintakertomus ja tilinpäätös sekä tilintarkastuskertomus. Hallintoneuvosto, jolla ei esitetyn johdosta ole huomautettavaa, jättää toimintakertomuksen, tilinpäätöksen ja tilintarkastuskertomuksen yhtiökokoukselle sekä ehdottaa, että toimintakertomus ja tilinpäätös vahvistettaisiin ja että hallituksen ehdotus ylijäämän käyttämisestä hyväksyttäisiin.

Helsingissä, 26. päivänä maaliskuuta 2020

Hallintoneuvoston puolesta

Antti Palola
Puheenjohtaja

Tilintarkastaja

Varsinainen

Ernst & Young Oy
Tilintarkastusyhteisö

Kristina Sandin
KHT

Hallitus

Puheenjohtaja

Petri Niemisvirta, 50
toimitusjohtaja
Mandatum Henkivakuutus-
osakeyhtiö

Suvi Hintsanen, 53
johtaja, asiakkuudet
Keskinäinen työeläke-
vakuutusyhtiö Varma

Timo Harju, 44
Head of Claims Private Finland
If Vahinkovakuutus Oyj,
Suomen sivuliike

Jari Sokka, 59
filosofian kandidaatti

Varapuheenjohtaja

Ilkka Tomperi, 44
sijoitusjohtaja, kiinteistöt
Keskinäinen työeläke-
vakuutusyhtiö Varma

Kalevan luottamusmiehet

(Suluissa toimikauden päättymisvuosi)

Esko Ahonen (2025)
kunnanjohtaja
Evijärvi

Eero Broman (2021)
toimitusjohtaja
Joensuu

Outi Ervasti (2021)
rehtori
Oulu

Sari Essayah (2021)
kansanedustaja
Lapinlahti

Jyrki Kasvi (2021)
tekniikan tohtori
Espoo

Kati Kiljunen (2021)
toiminnanjohtaja
Pori

Johanna Koivuniemi (2025)
osastonhoitaja
Kauhajoki

Jukka Laiterä (2021)
yritysjohdon konsultti
Turku

Merja Laitinen (2025)
seurasihtööri
Hyvinkää

Janne Laulumaa (2021)
elektroniikkatyöntekijä,
pääluottamusmies
Raisio

Kirsi Leväpelto (2025)
KTM
Turku

Anne Liimola (2021)
päiväkodin johtaja
Tampere

Lasse Lindholm (2025)
yhteyspäällikkö
Turku

Salla Luomanmäki (2021)
toiminnanjohtaja
Helsinki

Sallamaari Muhonen (2021)
viestintäkonsultti
Helsinki

Petteri Nokkala (2021)
konsernijohtaja
Muurame

Birgit Palm (2025)
luokanopettaja
Kuopio

Anne Kisk (2021)
talous- ja henkilöstöjohtaja
Vantaa

Katja Porvari (2021)
laboratoriopäällikkö
Oulu

Juha Puro (2025)
teknikko
Kemi

Tero Ristimäki (2025)
puheenjohtaja
Tampere

Kari Ruonti (2021)
yrittäjä
Turku

Reijo Salmi (2025)
vastaava järjestöasiantuntija
Tampere

Eero Seppänen (2021)
erityisluokanopettaja
Sipoo

Janne Seurujärvi (2025)
elinkeinojohtaja
Ivalo

Pirjo Sirviö (2025)
tutkimuskoordinaattori
Oulu

Tiina Stark (2025)
kirurgiaan erikoistuva lääkäri
Espoo

Satu Tietari (2025)
toiminnanjohtaja
Säkylä

Tapani Tuominen (2025)
vakuutusmatemaatikko
Turku

Johanna Åström-Pietilä
(2025)
häätäkeskuspäivystäjä
Oulu

Kalevan takuupääoman omistajat

31.12.2019	Osuudet	%	Äänet*)
Sampo Oyj	15 000	30	9
Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma	15 000	30	9
Osakevarma Oy	10 000	20	6
Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö	5 000	10	3
Mandatum Life Palvelut Oy	5 000	10	3
Yhteensä	50 000	100	30

Lisäedut

Kalevan hallituksen hyväksymät säästövakuutusten lisäetujen jakamista koskevat tavoitteet 1.1.2003 alkaen

Yleistä

Tässä kerrotut periaatteet pyrkivät antamaan riittävän kuvan säästövakuutusten lisäetujen keskeisistä määräytymisperusteista. Tarkka matemaattinen laskentamalli sisältää lisäksi erilaisia koko kantaa koskevia vuosittaisia täsmäytyksiä sekä tuotekohtaisia laskentaparametrien eroja.

Kalevalla on oikeus muuttaa periaatteita ja järjestelmän yksityiskohtia milloin tahansa.

Nämä lisäetujen jakamista koskevat tavoitteet eivät ole osa vakuutusopimusta.

Säästövakuutusten lisäetujen jakamista koskevat tavoitteet

Kalevan lisäetujärjestelmän tavoite on jakaa vakuutuksille lisäetuna niiden tuottamaa ylijäämää mahdollisimman oikeudenmukaisesti, ottaen kohtuullisessa määrin huomioon sekä näille vakuutuksille annettavien lisäetujen kokonaismäärän että niiden jakautumisen osalta näiden vakuutusten tuottaman ylijäämän määrä ja muodostumistapa. Lisäedut eivät saa vaarantaa lain mukaan määräytyvien vakavaraisuusvaatimusten täyttymistä tai lisäetujen tason jatkuvuutta.

Säästövakuutusten lisäedut muodostuvat kahdesta osasta, vuotuisesta asiakashyvityksestä ja vakuutuksen päätyttyä määräytyvästä ylimääräisestä lisäedusta.

Säästöhenkivakuutuksilla tarkoitetaan tässä yhteydessä vakuutuksia, joiden päätyttyä maksetaan säästösumma. Sellaisia Optimi-vakuutuksia, joiden pääasiallinen tarkoitus on maksettujen maksujen perusteella ollut pelkän riskiturvan ylläpitäminen, ei pidetä säästövakuutuksina.

Asiakashyvitys

Kalevan hallitus päättää vuosittain asiakashyvityksen, joka lisätään vakuutuksen vakuutussäästöihin ja ilmoitetaan vakuutuksenottajalle vuosikirjeellä.

Kaleva voi lopettaa asiakashyvitysten antamisen tilapäisesti tai pysyvästi mutta ei peruuttaa jo annettuja asiakashyvityksiä.

Ylimääräinen lisäetu (ns. ”terminaalibonus”)

Vakuutussäästöjen kateomaisuuden ja säästövakuutusten vaatiman vakavaraisuuspääoman lisäksi yhtiöllä on merkittävästi säästövakuutuksiin liittyvää ylimääräistä varallisuutta. Vakuutusyhtiölain mukaan kohtuullinen osa tästä ylijäämästä on palautettava säästövakuutusten ottajille. Tämän ylijäämän palauttamiseksi on vuosittain annettavien asiakashyvitysten rinnalle kehitetty vakuutuksen päätyttyä määräytyvä ylimääräinen lisäetu. Tavoitteena on jakaa ylimääräinen lisäetu vakuutusten kesken ansaintaperiaatteen mukaisesti. Ansaintaperiaate eliminoi mahdollisuuden spekuloida lisämaksuilla tai takaisinostoilla.

Ylimääräisen lisäedun suuruus riippuu yhtiön vakavaraisuuden lisäksi kunakin vuonna vakuutuksessa olleista varoista sekä laskuperustekorosta, asiakashyvityksistä ja yhtiön pääomien tuotoista. Hyvitys- ja tuottohistoriaa seurataan vuodesta 1993 alkaen, jonka jälkeen pääosa yhtiön ylimääräisestä varallisuudesta on syntynyt.

Kullekin säästövakuutukselle lasketaan vuodesta 1993 tai myöhemmästä myöntämisvuodesta alkaen vakuutuksen laskennallista osuutta omaisuuteen. Laskennallinen osuus omaisuuteen kasvaa tai vähenee vuosittain yhtiön säästövakuutuskan-

nan (vuodesta 2005 vuoteen 2017 saakka yhtiön sijoituskanan ja vuoteen 2004 asti kokonaispääoman) tuoton mukaisesti. Vuoden aikana maksetut vakuutusmaksut tai säästöjen osittaiset takaisinostot otetaan laskennassa huomioon.

Kuvatulla tavalla saadusta laskennallisesta omaisuusosuudesta vähennetään vakuutuksen säästöt sekä vakuutuksen vaatima vakavaraisuuspääoma. Näin saadusta erotuksesta lisäetuna annetaan 80 prosenttia vakuutuksen päätyttyä vakuutetun kuolemaan tai säästösumman maksamiseen sovittuna aikana. Täydellisen takaisinoston yhteydessä

Kalevan hallituksen hyväksymät säästövakuutusten lisäetujen jakamista koskevat tavoitteet 1.1.2003 alkaen

annettava määrä on 70 prosenttia. Osittaisen takaisinoston yhteydessä ylimääräistä lisäetua ei makseta.

Ylimääräinen lisäetu voi laskuperusteen mukaan kasvaa tai alentua milloin tahansa. Ylimääräinen lisäetu tarkistetaan kuitenkin vähintään kerran vuodessa.

Ylimääräinen lisäetu määräytyy edun maksamispäivän perustein.

Kaleva voi milloin tahansa muuttaa ylimääräisen lisäedun antamisen perusteita.

Muuta

Oheisista kuvista voidaan päätellä, että säästövakuutuksiin liittyvä ylimääräinen omaisuus kasvoi esimerkiksi vuosina 2012 ja 2013, mutta pieneni osakemarkkinoiden epäsuotuisan kehityksen seurauksena vuosina 2001, 2008 ja 2011.

Vuonna 2019 ylimääräistä lisäetua alennettiin sijoitustoiminnan tuloskehityksen perusteella 7.3.2019.

Lisäsijoitusten tekemistä olemassa oleviin vakuutuksiin alettiin rajoittaa vuonna 2004 yleisen korkotason alenemisen seurauksena. Vuonna 2017 lisäsijoitukset rajoitettiin säästömaksusuunnitelmien mukaisiksi erittäin alhaisen korkotason vuoksi. Samassa yhteydessä ylimääräisen lisäedun tasoa kasvatettiin. Jatkossa ylimääräisen lisäedun

Kalevan sijoitustoiminnan tuotto ja annetut hyvitykset 1993–2019

	Sijoitustoiminnan tuotto *)	Annetut hyvitykset
1993	13,6 %	8,0 %
1994	0,9 %	8,0 %
1995	8,8 %	7,7 %
1996	11,8 %	7,2 %
1997	15,6 %	6,5 %
1998	14,7 %	6,5 %
1999	21,9 %	9,0 %
2000	18,8 %	8,0 %
2001	-0,7 %	7,5 %
2002	0,1 %	7,0 %
2003	10,3 %	6,0 %
2004	10,2 %	6,0 %
2005	13,4 %	5,0 %
2006	9,8 %	5,0 %
2007	4,1 %	5,0 %
2008	-10,8 %	4,5 %
2009	16,7 %	5,0 %
2010	11,8 %	4,5 %
2011	-1,0 %	4,5 %
2012	9,9 %	4,5 %
2013	9,4 %	4,5 %
2014	5,5 %	4,5 %
2015	9,3 %	4,5 %
2016	5,9 %	4,5 %
2017	6,2 %	4,5 %
2018	-4,4 %	4,5 %
2019	12,7 % (arvio)	4,5 %

*) Vuoteen 2004 asti kokonaispääoman tuotto, vuodesta 2005 vuoteen 2017 saakka nettotuotto käyvin arvo in sitoutuneelle pääomalle ja vuodesta 2018 lähtien säästövakuutuslaskannettotuotto käyvin arvo in. Lisäksi vuonna 2017 tehtiin ylimääräinen kertakorotus, jota tarkennettiin vuonna 2018.

tasossa huomioidaan toteutuneen sijoitustoiminnan tuoton lisäksi myös korkotason suuruus – ylimääräinen lisäetu saattaa pienentyä korkotason alentuessa ja ylimääräinen lisäetu saattaa kasvaa korkotason kasvaessa.

Kalevan tärkeimpänä tehtävänä säästövakuutusten osalta on varmistaa laskuperustekorona maksaminen asiakkaidemme nykysäästöille vakuutusten päättymiseen saakka. Toissijaisena tehtävänä on jakaa mahdollista laskuperustekorona ylittävää sijoitustoiminnan tuottoa lisäetuina.

Riskivakuutusten lisäedut

Suurimmassa osassa säästövakuutuksia on myös riskiturvaa, eli vakuutuksen kuolintapaussumma ilman lisäetuja ylittää vakuutussäästöjen määrän. Riskivakuutusten ylijäämää jaetaan yksilöllisissä henkivakuutuksissa korottamalla kuolintapaussummia ja/tai antamalla maksunalennuksia.

Alla olevan taulukon kohdassa ”Maksetut korvaukset ilman lisäetuja yksilöllisessä henkivakuutuksessa (MEUR)” on esitetty rivillä ”Vakuutetun kuoleman takia päättyneille vakuutuksille” sekä vakuutussäästöjen että riskiturvan yhteissumma ilman lisäetuja kuolintapauksessa. Alla olevan taulukon kohdassa ”Ylimääräiset lisäedut ja kuolintapaussumman korotukset (MEUR)” on esitetty rivillä ”Vakuutetun kuoleman takia päättyneille vakuutuksille” maksettujen ylimääräisten lisäetujen määrä kuolintapauksissa (säästövakuutusten yli-

jäämän jako) ja rivillä ”Kuolintapaussummien korotukset” on esitetty maksettujen lisäetujen määrä kuolintapauksissa (riskivakuutusten ylijäämän jako).

Kaleva voi milloin tahansa muuttaa kuolintapaussummien korottamisen ja/tai annettujen maksunalennusten perusteita.

Takuupääoman korko

Kalevan takuupääoma on noin 8,4 m€ ja Kaleva on maksanut viime vuosina takuupääomalle korkoa noin 0,84 m€ vuodessa.

Kalevan hallituksen hyväksymät säästövakuutusten lisäetujen jakamista koskevat tavoitteet 1.1.2003 alkaen

Milj. €	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Maksetut korvaukset yksilöllisessä henkivakuutuksessa ilman lisäetuja																	
Sopimuksen mukaan erääntyneille vakuutusille	42,6	45,9	51,2	190,6	61,0	29,8	22,3	40,5	24,7	11,1	11,2	20,1	77,7	12,6	12,5	5,3	11,2
Takaisinostoon päätyneille vakuutusille ¹⁾	54,8	37,9	21,8	34,2	32,2	55,2	20,0	14,4	27,0	15,8	14,4	32,1	16,7	8,2	10,0	11,1	29,5
Vakuutetun kuoleman takia päätyneille vakuutusille	11,6	22,4	8,7	10,0	10,9	10,2	10,3	9,4	8,9	7,2	14,2	6,6	10,2	7,2	19,5	13,2	7,7
Yhteensä	109,0	106,2	81,7	234,8	104,1	95,2	52,6	64,3	60,6	34,1	39,8	58,8	104,6	28,0	42,0	29,6	48,4
Lisäedut																	
Ylimääräiset lisäedut																	
Sopimuksen mukaan erääntyneille vakuutusille	15,0	17,1	18,8	92,6	35,6	28,6	13,0	33,6	20,3	10,8	10,7	19,9	56,8	14,9	14,2	11,3	15,2
Takaisinostoon päätyneille vakuutusille	2,5	1,9	1,8	3,3	4,8	9,8	2,8	3,7	9,4	4,3	3,8	23,8	9,9	3,4	4,1	6,9	15,1
Vakuutetun kuoleman takia päätyneille vakuutusille	0,9	3,4	1,6	3,2	4,3	2,6	2,3	3,5	3,5	2,4	6,3	2,5	6,9	4,2	7,3	12,7	7,5
Kuolemantapaussummien korotukset	1,8	2,0	2,0	2,1	1,9	2,0	1,7	1,4	2,0	1,6	2,1	2,2	1,6	2,2	2,1	2,9	3,3
Yhteensä	20,2	24,4	24,2	101,2	46,6	43,0	19,8	42,2	35,2	19,1	22,9	48,4	75,2	24,7	27,7	33,8	41,1
Asiakashyvitykset	13,3	13,6	5,3	3,7	3,4	0,0	3,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Yhteensä	33,5	38,0	29,5	104,9	50,0	43,0	22,8	42,2	35,2	19,1	22,9	48,4	75,2	24,7	27,7	33,8	41,1

Prosenttia	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ylimääräisen lisäedun ja kuolemantapaussummien korotusten maksettuja korvauksia korottava vaikutus keskimäärin																	
Sopimuksen mukaan erääntyneille vakuutusille	35,2 %	37,3 %	36,7 %	48,6 %	58,4 %	96,0 %	58,3 %	83,0 %	82,2 %	97,3 %	95,5 %	99,0 %	73,1 %	118,3 %	113,6 %	213,2 %	135,7 %
Takaisinostoon päätyneille vakuutusille	4,6 %	5,0 %	8,3 %	9,6 %	14,9 %	17,8 %	14,0 %	25,7 %	34,8 %	27,2 %	26,4 %	74,1 %	59,3 %	41,5 %	41,0 %	62,2 %	51,2 %
Vakuutetun kuoleman takia päätyneille vakuutusille	23,3 %	24,1 %	41,4 %	53,0 %	56,9 %	45,1 %	38,8 %	52,1 %	61,8 %	55,6 %	59,2 %	71,2 %	83,3 %	88,9 %	48,2 %	118,2 %	140,3 %
Yhteensä	18,5 %	23,0 %	29,6 %	43,1 %	44,8 %	45,2 %	37,6 %	65,6 %	58,1 %	56,0 %	57,5 %	82,3 %	71,9 %	88,2 %	66,0 %	114,2 %	84,9 %
Asiakashyvitykset	1,5 %	1,5 %	0,5 %	0,5 %	0,5 %	0,0 %	0,5 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %

¹⁾ Sisältää vakuutuksen päättävien täydellisten takaisinostojen lisäksi myös osittaiset takaisinostot, joihin vakuutus ei pääty.

KALEVA

VAKAUTTA YLI ELÄMÄN

